

**SER PARELLA CRISTIANA AVUI
EN L'ESGLÉSIA I EN EL MÓN**

Tercer any

**REFLEXIÓ SOBRE LA MISSIÓ
DE LA PARELLA CRISTIANA
AVUI
EN L'ESGLÉSIA I EN EL MÓN**

Curs 2002-2003

Equips de la Mare de Déu

© Equip Responsable Internacional

juny 2002

EMD

TAULA

Introducció	5
Capítol 1 - La parella cristiana, signe i presència concreta de l'amor de Déu	
Primera reunió.....	11
Segona reunió.....	23
Capítol 2 - La parella cristiana, cridada a arribar als qui són ran del camí	
Primera reunió.....	29
Segona reunió.....	39
Capítol 3 - La parella cristiana, sempre a punt per donar compte de l'esperança	
Primera reunió.....	47
Segona reunió.....	55
Capítol 4 - Ministeri de la parella en l'Església i en el món	
Primera reunió.....	61
Segona reunió.....	77
Bibliografia	84

INTRODUCCIÓ

Pròleg

Com viure concretament les benaurances i, per tant, com anunciar la presència activa de Crist en les nostres realitats actuals? Com viure concretament els nostres compromisos de baptisme i de matrimoni en el món d'avui? Com proposar, i sobretot donar, a tots els qui ens trobem en el nostre camí en l'Església i en el món, allò que hem rebut i que continuem rebent de Déu en els Equips de la Mare de Déu?

*Canvieu els vostres cors, creieu en la Bona Nova!
Canvieu de vida, creieu que Déu us estima!*

*Jo sóc la porta, diu Jesús:
qui entri per mi serà salvat (Jn 10, 9).
Qui creu en mi té la vida eterna,
creieu en les meves paraules i viureu (Jn 6, 47. 63).*

1. La proposta

Presentar als Equips de la Mare de Déu un itinerari de reflexió que condueixi a una conversió del cor, per respondre a les necessitats de l'Església i del nostre món actual.

La base d'aquesta reflexió ha estat elaborada a partir de nombroses referències ofertes pel treball de l'ERI i pel de moltes parelles de diverses parts del món. Tanmateix, és primer de tot per una recerca, a la vegada personal i de parella, que aquesta reflexió podrà produir en cadascú de nosaltres fruits madurs de conversió, de comunió i de compromís.

Us convidem, doncs, durant aquests anys, a nodrir la vostra recerca amb una lectura assídua dels Evangelis, amb l'estudi d'articles d'autors, de textos de conferències i de llibres que parlin dels temes en tots els camps actuals de les ciències humanes, des de la sociologia a la teologia. Els diferents temes es presentaran, doncs, com una invitació apressant a un qüestionament personal, de parella i fins d'equip, de cara a un canvi de vida.

Un qüestionament, perquè interrogar és una necessitat innata inscrita en tota persona que cerca conèixer i estimar. És aquesta necessitat que l'empeny a sortir d'ell mateix i a avançar. Qui para d'interrogar i d'interrogar-se perd una gran part de la seva capacitat d'obertura i de discerniment. Malmet la seva humanitat i s'atura en el camí del seu creixement.

Interrogar és també obrir-se a la confiança, perquè es tracta de rebre una resposta de l'altre o dels altres. És, d'alguna manera, deixar-se contaminar per l'experiència de vida i per la mirada de qui és diferent de nosaltres. Quan deixem d'interrogar-nos, les referències s'esfumen i els signes dels temps ja no són visibles.

Les preguntes més essencials no seran necessàriament les que trobareu proposades en aquest tema. Seran més aviat les que els equipers de base, amb l'ajuda del seu consiliari, arribaran a redactar al llarg de la seva reflexió. Les millors respostes, ¿no són les preguntes que arribem a formular i a plantejar coratjosament?

2. Les etapes de reflexió

Primer any - Reflexió sobre la persona humana

1. La persona humana avui
2. La persona humana en el projecte de Déu
3. Cristià: revisar els nostres sagraments de baptisme i de confirmació
4. Cristià avui per viure i fer viure les benaurances

Segon any - Reflexió sobre la parella

1. La parella humana avui
2. La parella humana, imatge de Déu Trinitat
3. Cristians casats: revisar el nostre sagrament del matrimoni
4. La parella cristiana per viure i fer viure les benaurances avui

Tercer any - Reflexió sobre la missió de la parella cristiana avui en l'Església i en el món

1. La parella cristiana, signe i presència concreta de l'amor de Déu
2. La parella cristiana, cridada a arribar als qui són ran del camí
3. La parella cristiana, sempre a punt per donar compte de l'esperança
4. Ministeri de la parella en l'Església i en el món

3. La presentació dels temes d'estudi

Cada any es proposen estudiar quatre capítols. Cada capítol serà objecte de dues reunions.

Primera reunió - PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LA REALITAT

Es partirà de la descoberta dels signes del nostre temps. Serà bo aleshores de demanar-nos, honestament, com aquesta realitat influeix la nostra actuació cristiana avui.

En la reunió d'equip es formularan les preguntes més apropiades a la realitat tal com és viscuda per cadascú. A partir d'aquestes preguntes, es farà l'elecció de les que seran preparades per cadascú, per ser debatudes en la segona reunió d'equip.

Segona reunió - REFLEXIONAR PER CANVIAR I COMPROMETRE'S

Després de la nostra primera reunió, i a partir de les preguntes seleccionades, posarem en comú les pistes de canvi de vida i els compromisos concrets que volem adoptar.

*Sembla evident que entrar amb generositat en l'orientació suposarà tornar a valorar particularment el mitjà concret d'esforç **Escolta de la Paraula**. Només per un trobament personal, assidu i amant amb la persona de Crist a l'Evangeli, que és Camí, Veritat i Vida, arribarem a descobrir les respostes a les nostres preguntes i, sobretot, tindrem la força d'esdevenir més coherents amb la nostra reflexió.*

4. Tres disposicions de cor i d'esperit¹ per viure aquesta prioritat

**Per respondre amb generositat a aquesta crida
a la reflexió i al compromís,
som convidats a veure millor, a escoltar millor i a compartir millor.**

Veure millor

El món ha evolucionat més aquests darrers cinquanta anys que durant tota la història de la humanitat. Aquesta evolució s'accelera encara avui en la majoria dels àmbits que afecten la persona humana i la societat. En el desequilibri complex i permanent causat per la disgregació de les ideologies i de les institucions, i també per l'«economicisme» actual, moltes persones es troben sense llum i sense guia. Han cregut sadollar les necessitats del cor humà amb el lleure, el diner i una vida fàcil; però és un camí que no condueix a la felicitat.

També els nostres contemporanis van a la recerca de nous valors vitals i de noves raons d'esperança. Es malfien dels discursos i de les doctrines. Discuteixen a les institucions (incloses també les Esglésies) el paper d'oferir un sentit a l'existència. Escolten molt més favorablement els testimonis que els mestres. Són sobretot seduïts pel testimoni concret i pel compromís dels qui han descobert nous valors. La humanitat clama per tenir signes i, malgrat tot, Déu no deixa de lliurar els signes de la seva presència.

¹ Aquestes disposicions inclouen les tres actituds de la nostra pedagogia: recerca de la veritat, obertura al projecte de Déu, disponibilitat d'encontre, de diàleg i de comunió amb els altres.

Us convidem a reconèixer aquests signes. No només acontentant-vos de mirar passivament tots els canvis actuals amb ull crític i temorenc, sinó prenent el temps de fer-ho passar tot pel cor per descobrir i adonar-vos que, encara avui, els cecs recobren la vista, els coixos caminen, els leprosos són purificats, els sords hi senten, els morts ressusciten i la Bona Nova és encara anunciada als pobres. Encara avui hi ha molts valors que es desenvolupen i que es revelen evangèlics quan ningú ni tan sols ho podia suposar.

Escoltar millor

Podríem mostrar-nos inquietos amb la tendència d'alguns cristians actuals a replegar-se sobre allò que passa en la seva petita comunitat, atents primer als seus estats d'ànim i al seu equilibri afectiu. L'essencial, no és primer anar *a portar la Bona Nova a les nacions*, com ho demana Crist?

Per tant, hem de sortir, de tirar mar endins, d'assolir l'altra riba per sentir les crides que cada vegada es fan més nombroses. Aquestes crides són les d'una societat que ha perdut la confiança en ella mateixa i que cerca noves referències.

Escoltar les crides cada vegada més apressants que fan els responsables de l'Església, que criden a un compromís creatiu i adult els laics que han estat en la seva vida testimonis privilegiats d'un procés d'amor, de fe i d'esperança.

No podem fer marrada, "passar a distància", i restar sords a aquestes crides. No n'hi ha prou de mirar, sinó que és necessari "escoltar" per ser acollidors a tota presència, és necessari "escoltar" per esdevenir disponibles a tot esdeveniment. Perquè, tal com ens recordaven els nostres responsables a Fàtima: «Som avui cridats a ser "signes" en un món privat d'amor. Som cridats a una missió en comunió amb l'Església. Som cridats a interpretar un paper en la pastoral de l'Església per a la parella i la família».

Compartir millor

Molts responsables d'Església reconeixen avui que els Equips de la Mare de Déu han estat un do per a l'Església i el nostre temps. Ha arribat per a nosaltres el temps de compartir aquest do molt més concretament que el que hem fet fins ara. Ens hem d'adonar que durant més de cinquanta anys hem estat uns cristians molt privilegiats en un final de segle molt difícil. Ara bé, tot allò que hem rebut no és pas per guardar-nos-ho, sinó per donar-ho als altres. Perquè som convidats a estar constantment a punt de donar compte de l'esperança que és en nosaltres a tots els qui ens ho demanin.

Qui són avui els qui demanen compte als cristians del seu projecte de vida? Ens adonem prou que, en el camp de la pastoral de la parella i de la família, som cridats a assumir un ministeri real? Com assumir-lo en un esperit de gran obertura i en comunió amb l'Església i amb els altres moviments com el nostre?

Advertiment - La distribució i les capçaleres dels capítols per a aquest tercer any d'estudi de *Ser parella avui en l'Església i en el món* han estat modificats respecte al que havia estat proposat en els temes per als dos primers anys. És a causa del deler de l'ERI per millorar la tria i la claredat dels termes usats, així com oferir un camí progressiu.

SER PARELLA CRISTIANA
AVUI
EN L'ESGLÉSIA
I EN EL MÓN

Tercer any

**REFLEXIÓ SOBRE LA MISSIÓ
DE LA PARELLA CRISTIANA AVUI
EN L'ESGLÉSIA I EN EL MÓN**

- La parella cristiana, signe i presència concreta de l'amor de Déu
- La parella cristiana, cridada a arribar als qui són ran del camí
- La parella cristiana, sempre a punt per donar compte de l'esperança
- Ministeri de la parella en l'Església i en el món

Capítol primer

La parella cristiana, signe i presència concreta de l'amor de Déu

Primera reunió - PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LA REALITAT

Reflexionarem sobre la parella cristiana i, doncs, casada cristianament.

Què representa el sagrament del matrimoni per a nosaltres i per als qui ens envolten? Quines són les seves gràcies i les seves responsabilitats específiques? Quins són els seus dons particulars? Quin vincle existeix entre l'amor conjugal viscut en la parella cristiana a la recerca de la 'santedat' i de l'amor diví?

Aquestes són, doncs, les preguntes, i moltes d'altres que no deixarem de plantejar-nos en equip i en parella, convençuts que la nostra reflexió no serà només profitosa per a la nostra parella i el nostre equip, sinó també, com actors de la vida de cristians casats, per al món i per a l'Església.

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

A propòsit del signe

Cercar la presència i els signes de l'amor de Déu en el món deu voler dir cercar la nostra relació amb un Déu Pare que, en el seu amor infinit per la humanitat, s'ha encarnat en la història. Avui potser estem comprenent que el fonament de la fe, que és una fe encarnada, es troba justament en la relació: aquella que Déu ha volgut

EMD

amb la humanitat, la que els homes i les dones han d'establir entre ells per retrobar el rostre de Déu, aquella que cada home i cada dona ha de teixir amb Déu Pare.²

20. L'Església és sagrament de salvació per a tota la humanitat i la seva acció no es limita als qui n'accepten el missatge. És una força dinàmica en el camí de la humanitat vers el Regne escatològic; és signe i promotora dels valors evangèlics entre les persones. L'Església contribueix a aquest itinerari de conversió al projecte de Déu, amb el seu testimoniatge i les seves activitats, com ara el diàleg, la promoció humana, el compromís per la justícia i la pau, l'educació i la cura dels malalts, l'assistència als pobres i als petits, salvaguardant sempre la prioritat de les realitats transcendents i espirituals, que són premises de la salvació escatològica.³

43. Els cristians i les comunitats cristianes viuen profundament inserits en la vida dels seus pobles respectius, i són signe de l'Evangeli, fins i tot per la fidelitat a la nació, al poble, a la cultura nacional, però sempre amb la llibertat rebuda de Crist. El cristianisme està obert a la fraternitat universal, per la qual tots els homes i totes les dones són fills del mateix Pare i germans en Crist.

L'Església és cridada a donar el seu testimoniatge de Crist, amb posicions valentes i profètiques davant la corrupció política o econòmica; no buscant la glòria ni els béns materials; usant els béns al servei dels més pobres, imitant la senzillesa de vida de Crist. L'Església i els missioners han de donar també testimoniatge d'humilitat, primer en ells mateixos, cosa que es tradueix en la capacitat d'un examen de consciència a nivell personal i comunitari, per tal de corregir en els propis comportaments allò que s'oposa a l'Evangeli i desfigura el rostre de Crist.⁴

91. Em dirigeixo, per tant, als batejats de les joves comunitats i de les Esglésies joves. Avui sou vosaltres l'esperança de la nostra Església, que té dos mil anys: essent joves en la fe, heu de ser com els primers cristians i irradiar entusiasme i valentia, donant-vos generosament a Déu i al proïsme; en una paraula, heu de prendre el camí de la santedat. Només així podreu ser signes de Déu en el món i reviure en els vostres països l'epopeia missionera de l'Església primitiva. I sereu també llevats d'esperit missioner per a les Esglésies més antigues.⁵

El sagrament del matrimoni com a signe

Tot sagrament és "signe". El matrimoni és signe d'una realitat profunda, invisible per al no creient. A imatge de l'aliança que Déu va concloure amb el seu poble escollit, i que renova pel sacrifici de Crist en l'eucaristia, en el do del seu cos i de la seva sang, signe real de la nova aliança eterna de Déu amb la seva Església, el poble dels creients viu l'aliança segellada entre l'home i la dona pel sagrament del matrimoni que es confereixen l'un a l'altre.

² Extret de la ponència donada per Maria Carla i Carlo VOLPINI, llar responsable de la superregió d'Itàlia, en el Col·legi ERI-SR a Dickinson (EUA) el juliol de 2001.

³ JOAN PAU II, encíclica *Redemptoris missio*, 1990, § 20.

⁴ JOAN PAU II, encíclica *Redemptoris missio*, 1990, § 43.

⁵ JOAN PAU II, encíclica *Redemptoris missio*, 1990, § 91.

Quan, en el cor de la celebració eucarística, el prevere pronuncia les mateixes paraules de Crist: «aquest és el meu cos», «aquesta és la meva sang, la sang de l'aliança nova i eterna», 'do' per a vosaltres, els esposos reviuem les paraules que van pronunciar ells mateixos el dia del seu casament: «jo em dono a tu». Els esposos reviuem aquest 'do' recíproc en la concreció de la vida quotidiana quan recorden la promesa: «per estimar-te fidelment durant tota la meva vida».

Amb el Concili Vaticà II, és bo de veure fins a quin punt aquests sacraments particulars s'inscriuen en la sacramentalitat de la història de la salvació. Crist és el primer sacrament, el rostre de l'Amat, el do del Pare. La seva presència inaugura una era 'nova'. L'economia sacramental pren, doncs, la seva font en Ell: en les seves paraules, els fets i gestos des de la seva encarnació fins a la glorificació. Crist 'fa signe' a través del que Ell és. La seva presència en la història no és només 'figurativa', sinó 'representativa'. És la font de tota gràcia. L'evangelista Joan i els Pares ens ho ensenyen quan presenten els sacraments de la vida en l'aigua i la sang que brollen del seu cor traspassat... Els sacraments són actes de Crist ressuscitat, avui, en la seva Església. No només uns 'ritus'; són actes personals lligats a la seva persona, tal com Ell s'entrega a la seva Església i a tots els homes.

[...] L'Església simbolitza el misteri de l'esposa que diu «sí». Ella és el signe privilegiat de l'acolliment del do de l'amor. Per revelar l'amor i viure'n cal, doncs, una comunitat. Les dimensions de l'univers sacramental són, d'entrada, crística i mariana. Crist es dona i és acollit en la història humana. Dient «sí», «l'Església és en Crist com el sacrament, és a dir, el signe i l'instrument de l'íntima unió amb Déu i de la unitat de tot el gènere humà».⁶

[...] Com a Esposa, l'Església consent en l'amor del seu Espòs. Consent a ser vivificada, purificada i guiada per Ell. Aquesta estructura esponsal de l'Església és fonamental per comprendre el sacrament del matrimoni. Com a Esposa, l'Església s'obre a l'acció del seu Espòs. Ella demana aquesta acció per la pregària. Deixa que l'Espòs actuï al seu aire i li ofereix una confiança total.

Però, si el sacrament és 'signe', no ens estalvia la nostra participació activa i conscient. No som 'signe' malgrat nosaltres mateixos.

Cap sacrament no actua automàticament. Ens cal dir lliurement «sí» al do del cel, a la gràcia oferta. Tot sacrament és intersubjectiu —i el matrimoni de manera particular!—, d'una intersubjectivitat més profunda que no sembla. Toca en profunditat aquells i aquelles que reben el sacrament. Concerneix la relació personal de cadascun a Crist i a la seva Església. Subratllant així l'estructura nupcial del sacrament, evoquem no només l'aliança humana, sinó també l'aliança espiritual entre Crist i la seva Església. Hi ha una afinitat entre l'amor dels esposos i el de Crist per la seva Església. La importància del sacrament depassa la singularitat de la parella. Concerneix tota l'Església.⁷

⁶ CONCILI VATICÀ II, *Lumen gentium*, § 1.

⁷ A. MATTHEUWS, S.I., «El sacrament del matrimoni», *Nouvelle Revue Théologique*, tome 121, no 4 (oct.-déc. 1999).

1. Algunes pistes per situar-se en la realitat d'avui

Quin és avui el marc general del nostre entorn de vida?

Podríem rellegir el paràgraf A.1 del primer capítol del tema de l'any anterior, *Reflexió sobre la parella*, que descriu el 'marc general del nostre entorn de vida'. A més re-met, al seu torn, al tema del primer any d'estudi sobre la persona humana.

Que es pot afegir en relació amb la situació més específica de la 'parella cristiana'?

Malgrat un esperit de gran tolerància que caracteritza, sens dubte, el món occidental actual, la 'parella cristiana' no es manifesta com a tal. I, tanmateix, una veritable tolerància ha de ser recíproca. Aleshores, per què són tan porugues aquestes 'parelles cristianes'? O és que ens estem fent «semblants als camaleons» adoptant «el color de la fulla sobre la qual estem posats»⁸, la societat en què vivim?

«Mai la paraula tolerància no ha estat tan de moda com en el nostre temps. La tolerància ha esdevingut el vestit a mida de tota persona honesta: li cau bé. [...] Un problema particular que es planteja per la sensibilitat a la tolerància és que té el risc de transformar-se en al·lèrgia creixent davant de qualsevol que pretengui posseir la veritat i la vulgui proclamar. És cert que es reconeix francament la llibertat religiosa, però irrita que alguns individus o grups expressin públicament les seves conviccions. Així, a vegades semblaria que l'Església no pot parlar en veu alta excepte a l'interior dels seus murs. Des que pren la posició en matèria d'avortament, d'eutanàsia, de formes alternatives de vida comuna, la seva paraula és percebuda com una coacció moral injusta i com una manca de respecte de cara a aquells que no comparteixen les seves opinions. [...] Un diàleg practicat amb tolerància no implica que estigui prohibit declarar les pròpies conviccions, almenys que no sigui molt tímidament. Amb respecte per l'altre, sí, però també de manera clara i a rostre descobert. El qui compromet un diàleg i que, fent-lo, dissimula la seva identitat per motius d'oportunitat, falseja el diàleg i és deshonest.»

La modernitat de la civilització i de la societat «privilegia abundantament l'individu i els seus drets en relació amb els de la comunitat. El 'jo' no es pot subordinar al 'nosaltres', fins i tot quan està en qüestió la vida, tant si es parla de la vida en el seu inici (avortament) com en el seu terme (eutanàsia). En tot regna també el 'privilegi del dubte' a favor de la democràcia». Els cristians han de «prendre consciència del caràcter insubstituïble del seu paper en la societat que els envolta. Perquè tenen una missió important per complir-hi. Cap societat [...], en efecte, no està fora de perill de desviacions i de desorientacions. [...] També el paper dels cristians en la societat no ha arribat de cap manera al seu terme. [...] El cristianisme ocupa un lloc central en el desenvolupament de l'home i de la societat. Sense complex, pot participar en l'evolució, ja que una bona part de la dinàmica intel·lectual i pràctica de la societat moderna pertany al patrimoni cristià».⁹

⁸ Cardenal Godfried. DANNEELS, *Chrétiens, meilleurs ou différents?*, missatge de Nadal de 2001.

⁹ *Ibid.*

Això val, naturalment, per a totes les parelles cristianes quan la institució i el sagrament del matrimoni són amenaçats. Una missió específica els espera.

D'altra banda, assistim a una radicalització religiosa d'alguns grups més o menys nombrosos. Els musulmans fonamentalistes i els esdeveniments terroristes de l'11 de setembre de 2001 a Nova York, així com les seves conseqüències, només són una part visible de l'iceberg! Això perjudica la mirada que podem tenir sobre les altres religions.

La situació d'inferioritat de la dona en molts països, no només on l'islam és majoria, sinó també a Àfrica i a altres llocs, ens interroga sobre el paper que podem, que hauríem de fer com a parella cristiana, on la igualtat de l'home i de la dona, el respecte i la santificació mútues formen part dels principis fonamentals del nostre compromís.

Què passa avui amb la parella cristiana?

Les llums

- ◆ El papa Joan Pau II ha dedicat diverses publicacions i exhortacions a la parella i a la família de cara a retornar-los la confiança. Pensem principalment en l'exhortació apostòlica *Familiaris consortio* (22 de novembre de 1981) i els cicles de catequesi del dimecres començats el 5 de setembre de 1979 i que van durar cinc anys. Hi destaquen, entre d'altres, el desenvolupament de la 'dignitat' de la persona en la parella, però també la insistència del papa sobre el 'do' recíproc de les persones i la felicitat dels cònjuges, com a complement de la 'finalitat' del matrimoni cristià sobre la qual la *Humanæ vitæ* havia posat l'accent a propòsit de la indissociabilitat de l'acte conjugal i de la procreació.
- ◆ La beatificació pel papa Joan Pau II, el 21 d'octubre de 2001, d'una parella, Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi, precisament en ocasió del 20è aniversari de l'aparició de l'exhortació apostòlica *Familiaris consortio*, és un dels fets més significatius. Des de feia temps, moltes llars cristianes, i més particularment les llars dels Equips de la Mare de Déu, esperaven aquest signe clar per part del Magisteri. «Aquest document —ens recorda Joan Pau II en l'homilia de la beatificació— invita a un compromís particular en el camí de la santedat al qual els esposos hi són convidats en virtut de la seva gràcia sacramental, que no s'exhaureix en la celebració del sagrament del matrimoni, sinó que acompanya els esposos durant tota la seva existència».¹⁰ El papa també confirma «que el camí de la santedat dut a terme junts, com a parella, és possible, bonic, extraordinàriament fecund, i que és fonamental per al bé de la família, de l'Església i de la societat».
- ◆ Ens adonem d'un nombre creixent de parelles que, encara que no siguin casats, cerquen l'aspecte espiritual de la seva relació.
- ◆ Aquells que, avui, tenen una forma de vida conjugal cristiana, l'han escollida certament amb tota llibertat, cosa que no era possible en un altre temps.
- ◆ El nombre de matrimonis cristians disminueix, però la seva capacitat de fer 'impacte' augmenta.

¹⁰ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Familiaris consortio*, § 56.

- ◆ El matrimoni pot ser un lloc d'alliberament quan els cònjuges accepten amb valentia les dificultats. Aleshores s'obre una transformació profunda de les relacions que fan prevaldre la lògica de la col·laboració per damunt la de la separació.
- ◆ En l'àmbit dels nous models culturals i de la comunicació entre les generacions, assistim a una evolució ràpida, en què no s'ha de veure només la part negativa. Es creen nombrosos exemples inèdits de comunicació, d'ajuda mútua i de solidaritat, sobretot entre els joves.
- ◆ La recerca d'ajuda en les situacions difícils, la recerca de fonts d'esperança en la misericòrdia divina.

Les ombres

- ◆ La decepció i el daltabaix de moltes parelles cristianes en ocasió de l'aparició de la *Humanæ vitæ*, el juliol de 1968, va entelar la credibilitat de l'Església, no només en l'àmbit del 'matrimoni' i de la 'sexualitat conjugal', sinó també en altres camps.
- ◆ Els cristians no estan —o ja no estan— sostinguts per una 'cultura religiosa' que ha passat d'una noció purament funcional del matrimoni a una visió potser una mica idealista. Això no ajuda a portar de manera responsable i positiva les relacions de parella en els seus aspectes concrets, perquè sovint tenen mitjans limitats.
- ◆ El treball és viscut sovint com la referència prioritària en la vida de la parella amb la conseqüència que el projecte de la parella està sobretot centrat en aquest aspecte; els fills s'hi han d'adaptar. D'aquí vénen els sentiments de frustració i de limitació de la llibertat. El treball es justifica com a necessari per fer viure 'dignament' la família; però un excés de treball que ofereix luxe i realització econòmica esdevé menys justificable perquè fa menys disponible la vida de parella, de família, de projectes d'ajudes amb persones amb dificultats, o altres compromisos.
- ◆ No només canvien les situacions econòmiques i polítiques, sinó també les 'idees', les 'modes', els 'costums'. La secularització, tant religiosa com civil, s'afirma i s'estén, provocant la crisi de la idea del matrimoni 'indissoluble', caracteritzat per símbols forts i per una funció social preeminent. En moltes parelles es produeixen canvis profunds en les motivacions i en l'estructura mateixa de les relacions espòs-esposa i pares-fills. Un nou model de matrimoni es difon i es concreta en una simple relació basada en la simpatia, però que s'empobreix en comparació a un comportament més compromès, a un projecte real per on s'entra en el món de l'altre i ens en fem càrrec. Ja no hi ha l'objectiu de transmetre valors.
- ◆ La fidelitat és qüestionada. Mala influència dels mitjans de comunicació.
- ◆ Afirmació de la igualtat dels membres de la parella en termes de relacions de força en lloc d'animar a desenvolupar els dons específics de cadascun.

2. Interrogar-se per discernir

Ens són proposades algunes preguntes per orientar la nostra reflexió. Perquè no ens dispersem massa, escollim les que són més actuals i importants per a nosaltres. Redactem les preguntes personals que es plantegen avui a la nostra consciència i que ens interpel·len més en la vida de parella i família, la nostra vida social i professional.

- ◆ Com i en quina mesura som, com a parella cristiana, 'signe' concret de l'amor de Déu en l'Església i en el món?
- ◆ Quina és la nostra 'missió' específica com a parella cristiana en l'Església i en el món, davant les persones cridades a viure del sagrament del matrimoni en particular?
- ◆ Què hi ha, d'específicament cristià, en la nostra manera d'actuar i de reaccionar com a parella davant:
 - les crisis i les dificultats, en la nostra llar, pel nostre cònjuge, per la nostra pròpia parella o els nostres fills, per les persones properes?
 - els patiments com les minusvalies o malalties del nostre cònjuge?
 - la societat en què vivim?, en allò que concerneix la nostra moral de vida personal, el nostre comportament polític, econòmic o social?
- ◆ Quins són els 'dons' específics del sagrament del matrimoni? En què som diferents com a parella casada 'per l'Església' en relació als qui només són casats 'pel jutjat'?
- ◆ A tots ens afecten les situacions de patiment de les parelles que se separen, per als quals la vida comuna ha esdevingut impossible. Com reaccionem davant les persones que s'han quedat soles després d'una ruptura semblant?, davant d'aquelles que, malgrat tot, han volgut restar fidels a aquest compromís inicial pres conscientment?, davant d'aquelles persones que es tornen a casar? A la llum dels textos del Magisteri, de la petició insistent del papa de no abandonar les persones que viuen profundament aquestes ferides, quina actitud personal i en parella adoptem?

Les nostres preguntes personals

-

-

-

3. Descobrir la Paraula per canviar el cor

La dona adúltera (Jn 8, 1-11)

4. Què diu el Magisteri?

Ritual del matrimoni

Diàleg inicial

Celebrant: Estimats germans, amb N. i N. hem escoltat la Paraula de Déu que ha revelat tot el sentit de l'amor humà.

El matrimoni suposa que els esposos es comprometen l'un vers l'altre sense que ningú no els hagi forcats, es prometen fidelitat per tota la seva vida i accepten la responsabilitat d'esposos i de pares

I, és així com teniu la intenció de viure el matrimoni?

Els nuvis: Sí.

Celebrant: Per tal que sigueu units en Crist i que el vostre amor, transformat per ell, esdevingui un signe de l'amor de Déu per a tothom, davant l'Església aquí reunida, intercanvieu-vos els vostres consentiments.

Consentiments

Ell: N., vols ser la meva esposa?

Ella: Sí, ho vull. I tu, N., vols ser el meu espòs?

Ell: Sí, ho vull.

Ella: Jo et prenc per espòs i m'entrego a tu.

Ell: Jo et prenc per esposa i m'entrego a tu.

Ella i Ell: Per estimar-nos fidelment, en la prosperitat i en l'adversitat, i per sostenir-nos l'un a l'altre tota la nostra vida.

Benedicció i lliurament dels anells

Celebrant: Senyor, beneeix N. i N., santifica'ls en el teu amor i, ja que aquests anells són el signe de la seva fidelitat, que siguin també la memòria del seu amor. Per Jesucrist, Senyor nostre.

Ell: Rep aquest anell, signe del nostre amor i de la nostra fidelitat.

Ella: Rep aquest anell, signe del nostre amor i de la nostra fidelitat.

Eventualment, pregària dels esposos.

El Catecisme de l'Església catòlica

En el capítol 7 (§ 1601-1666), el catecisme de l'Església catòlica tracta «El sagrament del matrimoni». Només abordarem la darrera part "En resum" (§ 1659-1666). Tanmateix som convidats a llegir tot el capítol i descobrir-ne els molts matisos que aporta la seva redacció.

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Quan recitem el **parenostre**:¹¹

No diguem Pare,
si cada dia no ens comportem
com a fills;

no diguem nostre,
si vivim aïllats en el nostre egoisme;

no diguem que esteu en el cel,
si només pensem en les coses terrenals;

¹¹ Extracte de la ponència presentada per Maria Carla i Carlo VOLPINI, llar responsable de la superregió italiana, en el Col·legi ERI-SR a Dickinson (EUA) el juliol de 2001.

no diguem sigui santificat el vostre nom,
si no l'honorem;

no diguem vingui a nosaltres el vostre regne,
si el confonem amb l'èxit material;

no diguem faci's la vostra voluntat,
si no l'acceptem quan és dolorosa;

no diguem el nostre pa de cada dia doneu-nos, Senyor, el dia d'avui,
si no ens ocupem dels qui tenen fam,
dels qui no tenen cultura, dels qui no tenen mitjans de vida;

no diguem perdoneu les nostres culpes,
si conservem la rancúnia en el nostre cor;

no diguem no ens deixeu caure en la temptació,
si tenim la intenció de continuar pecant;

no diguem deslliureu-nos del mal,
si no prenem cap posició contra el mal;

no diguem Amén,
si no ens prenem seriosament les paraules del pàrenostre.

Diguem el nostre 'amén' només amb aquesta consciència, que significa 'que així sigui', 'que es faci així', que implica el nostre «sí» a aquest compromís de conversió de la vida. [...] Servint, no vivim només per a nosaltres sinó també per als altres; no vivim sols, sinó amb els altres; no vivim mirant només cap al cel o només cap a la terra, ni només en la teoria, per molt mística que sigui, ni tampoc en la pràctica basada en una gran eficàcia, sinó recurrent contínuament amb la mirada el cel i la terra, la terra i el cel, per portar el rostre de Déu a cada persona i la vida de les persones davant el rostre de Déu. Amén i que així sigui per a tots nosaltres.

Proposta per a un deure d'asseure's

- ◆ Com som cristians? Com reaccionem davant la felicitat, davant les proves?
- ◆ Reprenem les paraules que ens hem intercanviat a l'església el dia del nostre casament, i per les quals ens hem conferit el sagrament del matrimoni. (Eventualment, si no trobem el text de l'«intercanvi dels nostres consentiments», podem inspirar-nos amb el text que hem transcrit més amunt, a l'apartat A.4). Mirem de (re)descobrir en què ha estat influïda la nostra vida de parella per les paraules i l'espai que hem deixat al Senyor, no només aquell dia, sinó també després.

Suggeriments per donar-se una regla de vida

- ◆ Afirmar-se com a parella cristiana en el món.

C. DISCUSSIÓ SOBRE EL TEMA D'ESTUDI

1. Essent ben conscients que estem reunits en nom de Crist per compartir i comprendre, us proposem de fer una posada en comú perquè cadascú, quan li toqui, pugui exposar (sense ser interromput!) allò que vulgui dir sobre la situació de la parella humana en el món d'avui. En aquesta ocasió, cadascú pot manifestar les seves pròpies preguntes personals, redactades en la preparació de la reunió. Pot evocar igualment les seves experiències de vida i alguns dels problemes als quals ha de fer front especialment avui.
2. Amb l'ajuda del vostre consiliari, mireu de fer una elecció limitada en les preguntes i els problemes evocats per cada equipier. Aquestes preguntes seran aprofundides durant el mes proper i discutides en la propera reunió.

Preguntes i problemes que seran discutits en la propera reunió

(Escriviu aquí el que avui hem convingut d'aprofundir durant el proper mes i de compartir en la propera reunió.)

-

-

D. TEXT DE PREGÀRIA

Isabel: «Maria, tu! Has vingut... de tan lluny!
 Benvinguda siguis!
 Sents! L'infant s'ha mogut dintre meu
 de joia
 per causa teva!
 Beneïda siguis entre totes les dones!,
 i beneït també el teu fill.
 Quin honor per a mi!
 La mare del meu Senyor ve a mi;
 i quina joia la teva:
 has cregut en la paraula de Déu!»

Maria: «Canto la glòria del Senyor,
 el meu cor salta de joia!
 Déu, el meu Salvador, m'ha mirat,
 a mi que sóc tan petita.
 Sí, tot el món em felicitarà.
 Sóc tan feliç!

EMD

El Senyor, per mi, ha fet meravelles.
És fort; és sant,
estima tothom!

Quan desplega el seu vigor,
els poderosos són derrocats
i els petits són honorats

Els famolencs reben amb abundància,
i les mans dels rics es buiden.

Sí, visca el Senyor,
que es manté fidel al seu poble,
que ens guarda sencera la seva tendresa.»¹²

Per a la propera reunió: «Reflexionar per canviar i comprometre's»

1. Llegir els textos proposats en l'apartat A de la segona reunió.
2. Preparar de manera més profunda (= estudi del tema) les preguntes retingudes i seleccionades en conclusió de la primera reunió i que la llar secretària haurà tingut compte de recordar en l'informe de la primera reunió.
El temps de compartir el tema en la propera reunió serà, doncs, consagrat a comunicar-nos els uns als altres el fruit d'aquesta reflexió profunda.
La preparació del tema pot ser l'ocasió d'un deure d'asseure's 'temàtic' sobre la nostra parella i el nostre «sí» conjugal.
3. L'apartat B, «Per ajudar-nos a reflexionar durant el mes», de la segona reunió ens pot ajudar a caminar individualment i en parella durant el mes que precedeix aquesta. Ens ha d'ajudar a 'canviar' els nostres costums, a trencar les nostres rutines, en una paraula, a 'evolucionar'.

¹² Extracte de *Jésus, fils de Marie*, col·lecció «La Bible en bandes dessinées», Éd. Univers-Media.

Capítol primer

La parella cristiana, signe i presència concreta de l'amor de Déu

Segona reunió - REFLEXIONAR PER CANVIAR I COMPROMETRE'S

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

1. Un breu recordatori...

Segons la dinàmica pròpia del tema, en una segona etapa, objecte principal de la segona reunió, ens esforçarem per descobrir junts, allò que podem canviar en la nostra manera de viure, en la manera de ser i de «semblar» perquè la vida comuna de l'home i de la dona pugui (re)trobar tota la riquesa, tot el valor, tal i com el Creador l'ha volguda.

A propòsit de la preparació de la reunió pròpiament dita

Per evitar tot intercanvi d'opinions massa teòric i afavorir una reflexió lúcida i honesta sobre la parella humana avui, us vam proposar en la reunió precedent de precisar quines preguntes i quins problemes teniu especialment en el cor (vegeu l'apartat C de la primera reunió). Preparem aquesta reunió tenint en compte el que hem recordat més amunt. La riquesa de l'intercanvi de la reunió dependrà de la recerca personal i en parella, així com de compartir les nostres experiències de vida. D'altra banda, no tinguem por de submergir-nos en l'Evangelí per cercar-hi passatges que ens puguin il·luminar.

2. Algunes referències per ajudar-nos en la nostra reflexió

No existeix cap altre àmbit on la fe i la vida estiguin en contacte tan immediat com en el matrimoni. Per això, és alarmant de veure que justament és el terreny on es troba la més gran discrepància entre la doctrina oficial de l'Església i les conviccions practicades en la vida dels creients.

WALTER KASPER

En molts textos del Concili Vaticà II i dels documents postconciliars, el papa insisteix en la 'consciència' dels cristians. És aquesta consciència honesta i íntima la que representa el motor últim del discerniment.

Formació de la consciència de cara a la missió

La consciència és el nucli més secret i el sagrari de cada persona, on es troba tot sol amb Déu, la veu del qual ressona en la seva intimitat. La consciència coneix d'una manera meravellosa aquella llei que es compleix en l'amor de Déu i del proïsme. Per la fidelitat a la consciència, els cristians s'uneixen als altres per buscar la veritat i solucionar en la veritat tants problemes morals com sorgeixen tant en la vida individual com social. Com més preval, doncs, la consciència recta, tant més les persones i les comunitats s'aparten del cec albir i s'esforcen a conformar-se a les normes objectives de la moralitat.¹³

Aquesta consciència ha de ser formada i formar-se contínuament, per tal que les accions dels cristians reflecteixin veritablement els valors de l'Evangeli i una moral basada en el respecte de la persona humana, l'amor a l'altre i el disseny de Déu.

Als laics pertanyen pròpiament, no exclusivament, les professions i activitats temporals. Així, com a ciutadans del món, sigui individualment o en grups, no només respectaran les lleis pròpies de cada disciplina, sinó que s'esforçaran per adquirir una veritable competència en els seus camps. Col·laboraran de bon grat amb les altres persones que persegueixen els mateixos objectius. Conscients de les exigències de la fe i plens de la seva força, que no dubtin en llançar, sempre que calgui, noves iniciatives i dur-les a cap. A la seva consciència, prèviament formada, pertoca d'inscriure la llei divina en la vida de la ciutat terrenal.¹⁴

L'estat de laic casat no és aliè a aquesta regla:

D'una banda hi ha una consciència més viva de la llibertat personal i més atenció a la qualitat de les relacions interpersonals en el matrimoni, a la promoció de la dignitat de la dona, a la procreació responsable, a l'educació dels fills; a més, es té la consciència de la necessitat de desenvolupar lligams entre les famílies de cara a un ajut recíproc espiritual i material, i es redescobreix la missió eclesial pròpia de la família, la seva responsabilitat en la construcció d'una societat més justa.¹⁵

¹³ CONCILI VATICÀ II, *Gaudium et spes*, § 16.

¹⁴ CONCILI VATICÀ II, *Gaudium et spes*, § 43.

¹⁵ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Familiaris consortio*, § 6.

L'educació de la consciència moral, que fa a tothom capaç de judicar i de discernir els mitjans adequats per a realitzar-se segons la seva veritat, es converteix així en una exigència prioritària i irrenunciable.¹⁶

Una crida urgent s'adreça a la parella cristiana, en tant que nucli de la família, a complir plenament el seu paper, la seva missió en la construcció d'un món més cristià, d'un món on el matrimoni (re)pren tota la seva dimensió profunda, on la parella és «signe i presència concreta de l'amor de Déu».

En un moment històric en què la família és objecte de moltes pressions que intenten destruir-la o almenys deformar-la, l'Església, conscient que el bé de la societat i d'ella mateixa està profundament vinculat al bé de la família, sent de manera més viva i estimulante la seva missió de procurar a tothom el disseny de Déu sobre el matrimoni i la família, bo i assegurant-ne la plena vitalitat, així com la promoció humana i cristiana i contribuint d'aquesta manera al renovellament de la societat i del mateix poble de Déu.¹⁷

Testimoniatge¹⁸

El que admiro particularment en els meus pares, és el respecte que tenen l'un per l'altre. Acceptant les seves diferències, formen una parella molt unida i molt complementària! És important respectar que l'altre sigui diferent. Respectant-lo, se li permet de conservar la seva llibertat. Permetre que l'altre sigui lliure, que sigui ell mateix. Treure-li aquesta llibertat a l'altre, fóra fer-lo dissortat i impedir-li que es realitzés, n'esdevindria un fre per a la realització de la pròpia parella.

El que també admiro en els meus pares és que, després de trenta anys de matrimoni, continuen igual d'enamorats. Com una parella acabada de casar! Ho sé, perquè ho veig. Moltes parelles ja no s'abracen ni s'expressen cap tendresa després de tants anys de matrimoni, però ells... sí! Es diu sovint que en una parella hi ha alts i baixos. En els meus pares no es noten. Potser tenen moments difícils, però mai no me n'he adonat. Estan en la mateixa longitud d'ona, en la mateixa sintonia. I quan no hi són, en parlen.

En tot cas, trobo que per educar els fills com ho han fet, s'ha de ser una parella equilibrada. Hem estat educats en un ambient distès, en una família on hi havia pau, tranquil·litat, joia, compartir... Els nostres pares ens dedicaven temps, ens consideraven, ens escoltaven, ens ajudaven... Tot això ho feien perquè la seva pròpia parella estava en pau, en harmonia! Quina felicitat per a nens com nosaltres, d'haver pogut viure això i de viure-ho encara! Ara som nosaltres els qui hem d'intentar de viure aquest bell exemple, per tal que nosaltres mateixos, B i jo mateixa, tinguem també fills feliços i que se sentin bé amb ells mateixos!

¹⁶ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Familiaris consortio*, § 8.

¹⁷ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Familiaris consortio*, § 3.

¹⁸ Resposta d'una jove esposa (3 anys de casada) a la pregunta: «Quina imatge tinc del matrimoni dels pares?»

La imatge que tinc de la parella dels meus pares és una imatge d'equilibri, d'amor, d'estabilitat, de diàleg, que m'agradaria molt de realitzar també amb la meua parella. Sé molt bé que és una cosa que no es fa d'avui per demà. És treball de cada dia! Cada dia... posant-hi cadascun la seva part i posant-hi tot el cor.

3. Descobrir la Paraula per canviar el cor

Els dons de l'Esperit (1Co 12, 1-11)

L'Esperit o els desigs terrenals (Ga 5,13)

Vosaltres, germans, heu estat cridats a la llibertat. Però mireu que aquesta llibertat no sigui un pretext per a satisfer els desigs terrenals. Més aviat, per l'amor, feu-vos servents els uns dels altres.

Déu és amor (1Jn 4, 11-12)

Estimats meus, si Déu ens ha estimat tant, també nosaltres ens hem d'estimar els uns als altres. A Déu, ningú no l'ha vist mai; però si ens estimem, ell està en nosaltres i, dins nostre, el seu amor ha arribat a la plenitud.

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Què és un cor pur?

Un cor que sap tornar a donar el seu amor i la seva fidelitat cada matí

Sempre em sorprèn, diu Déu,
sentir com la gent diu:
—Ens casarem!
Com si algú es casés
un dia.
Deixeu-me riure.
Com si algú es casés
una vegada per sempre.
Creuen que ja ha arribat,
i que poden viure,
viure de les seves rendes d'amor
de persones casades.
Com si algú es casés un dia.
Com si n'hi hagués prou
de donar-se una vegada,
com si Jo mateix
hagués fet el món en un dia;

com si no calgués,
a qualsevol preu,
per a un bon seny, en fi,
casar-se tots els dies que jo crec.
Els homes no vacil·len!
Dues meitats tenen tant per casar,
quan només es té vint anys
jove home sol
jove dona sola
tan diferents;
de soques estranyes l'una de l'altra
des de generacions d'antany.
Quantes coses per donar
i per rebre!
Quantes coses per descobrir
i per donar,
fills meus!

CHARLES PÉGUY

Proposta per a un deure d'asseure's

- ◆ Descobrir els dons de Déu en la nostra parella.

Suggeriments per donar-se una regla de vida

- ◆ Revisar la regla de vida del mes precedent.

C. REUNIR-SE PER COMPARTIR I COMPRENDRE

En la primera etapa (primera reunió) de la nostra reflexió sobre la parella avui, havíem convingut d'aprofundir, amb l'ajuda del nostre consiliari, algunes preguntes per tal de veure millor, escoltar millor i compartir millor amb els altres equipers la nostra situació d'home i de dona en la realitat de la vida, de la nostra vida.

En l'acolliment i el respecte de les nostres diferències, dels nostres problemes i de les nostres riqueses, som convidats a oferir als altres membres de l'equip el fruit de la nostra recerca. Vetllem per ser adults, en el nostre comportament, és a dir, autèntics, oberts, responsables i disponibles.

Notes

D. TEXT DE PREGÀRIA

Oh Maria,
aurora del món nou,
Mare dels vivents,
et confiem la causa de la vida:
mira, Mare, el nombre immens d'infants
als quals els és impedit de néixer,
de pobres als quals es fa difícil viure,

EMD

d'homes i de dones víctimes d'una violència inhumana,
d'ancians i de malalts morts
a causa de la indiferència
o d'una pietat enganyosa.

Fes que els qui creuen en el teu Fill
sàpiguen anunciar amb fermesa i amb amor
als homes del nostre temps
l'Evangeli de la vida.

Dóna'ls la gràcia d'acollir-lo
com un do sempre nou,
l'alegria de celebrar-lo amb gratitud
durant tota l'existència
i el coratge de testimoniar-lo
amb sol·lícita constància, per construir,
junt amb tots els homes de bona voluntat,
la civilització de la veritat i de l'amor,
a lloança i glòria de Déu Creador
i amant de la vida

JOAN PAU II¹⁹

Propera reunió:

- El:
- A casa de:

¹⁹ JOAN PAU II, encíclica *Evangelium vitæ*, 1995, § 105.

Capítol segon

La parella cristiana, cridada a arribar als qui són ran del camí

Primera reunió - PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LA REALITAT

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

1. Algunes pistes

Un mestre de la Llei es va aixecar i, per posar a prova Jesús, li va fer aquesta pregunta: Mestre, què haig de fer per a posseir la vida eterna?

Jesús li digué: Què hi ha escrit en la Llei? Què hi llegeixes?

Ell va respondre: Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tota la força i amb tot el pensament, i estima els altres com a tu mateix.

Jesús li digué: Has respost bé: fes això i viuràs.²⁰

Després de la resposta del doctor de la Llei, Jesús el crida a posar en pràctica aquesta paraula de vida. Jesús narra aleshores la paràbola del samarità, la història d'aquell home estranger que atén l'home ferit ran del camí. Si, com a persones, som cridats per Crist com el doctor de la Llei, també ho som com a parella cristiana.

²⁰ Introducció a la paràbola del bon samarità (Lluc 10, 25-28).

Podem llegir la paràbola del bon samarità (Lc 10, 25-37), un text ric d'ensenyaments per ajudar-nos a preparar la nostra reunió i a prendre consciència de la realitat d'avui.

Com respon la nostra parella a la crida de Crist a estimar el *Senyor, el nostre Déu, amb tot el cor i al nostre proïsme com a nosaltres mateixos?*

Som com el samarità que s'apropa a l'home ferit pels bandolers, el cura, el mena a un alberg i se'n fa càrrec fins al seu retorn?

O som més aviat com el levita o el sacerdot, que veuen l'home mig mort ran del camí i fan volta ignorant el sofriment i la crida de socors?

Prendre consciència de la realitat en la nostra societat d'avui és adoptar les tres actituds del bon samarità. **Està atent al sofriment de l'altre i s'hi apropa** en la seva situació d'angoixa. **Accepta de fer-se'n càrrec** i de portar una part de la seva càrrega. Però el bon samarità encara va més lluny, **es compromet ell mateix**, embenant les seves llagues, posant-hi oli, contribuint així a la guarició d'aquell home que troba ran del camí.

Estar atent al sofriment de l'altre i apropar-s'hi

Totes les enquestes ho confirmen: la majoria de les parelles cristianes estan obertes a l'acollida de l'altre, i el mateix passa amb les parelles dels Equips de la Mare de Déu. Hi ha enquestes recents que mostren com n'és, de fort, el nostre compromís en la societat, en l'Església, al servei de la caritat. Però, ens hem d'accontentar amb aquesta constatació satisfactòria? És que, potser, no hem d'afinar la nostra mirada en el sofriment de l'altre i obrir el nostre cor per acollir-lo tal com és?

En l'àmbit de la parella, molts viuen feliços, fins i tot si tothom coincideix a dir que es dóna massa importància a allò que no funciona, a allò que va malament. Paradoxalment, ¿no és això el que ens permet de mantenir-nos desperts, atents, als patiments que viuen els nostres contemporanis?

A la força hem de constatar l'augment del nombre de divorcis en la nostra societat. ¿Ens interessem per les causes i les conseqüències d'aquests fracassos importants que afecten moltes persones al nostre entorn, parelles que coneixem? Sense fer judicis de valor, analitzem les raons que poden menar una parella a prendre aquesta decisió. De forma positiva, plantegem-nos els mitjans per evitar que un home i una dona arribin a aquest extrem.

El camp del patiment és extens i molts altres aspectes de la vida mereixen la nostra compassió. Com ens apropem als qui són afectats per la malaltia, la mort, la viduïtat? Quina és la nostra mirada sobre els infants amb dificultats, els minusvàlids, les esperances o les expectatives dels quals ha estat decebuda? Sobre els homes i les dones colpits per la depressió, l'atur, la pobresa?

Vivim en un món de violència, però, ens afecta? Quina és la nostra obertura de cor sobre els homes i dones que pateixen la guerra i les misèries que engendra? Hem d'esperar de ser colpits nosaltres mateixos per aquests esdeveniments per reaccionar?

Ser cridat per Crist a trobar els qui són ran del camí és ser cridat a compartir, a sostenir, a atendre i posar en pràctica així les virtuts cristianes de compassió, de solidaritat, de caritat. Com a parella cristiana, com vivim aquest manament nou que ens dóna Crist: *Us dono un manament nou: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Així, doncs, estimeu-vos els uns als altres* (Jn 13, 34)?

La nostra parella viu en un moviment d'amor que parteix de Déu, es manifesta per la paraula de Crist i produeix els seus fruits en l'amor al proïsme. Així esdevé signe que permet reconèixer-la com a cristiana, perquè s'apropa al seu germà ran del camí. Però aquest moviment d'amor esdevé possible perquè Déu ens estima primer i ens dóna en Crist les virtuts que ens permeten d'estimar-nos els uns als altres.

La fe, l'esperança i l'amor produeixen el seu efecte i ens menen a comportaments de justícia, de misericòrdia i de fidelitat.

La justícia és un do i una promesa de Déu que espera de cada persona un comportament equivalent. «La justícia de Déu no pot reduir-se a l'exercici d'un judici: és, sobretot, una misericordiosa fidelitat a una voluntat de salvació; crea en la persona la justícia que exigeix d'ella».²¹

La justícia significa una actitud de les persones les unes envers les altres, que s'esforcen, segons el manament de Déu, a fer possible que cadascú rebi allò que li és degut. Es tracta, doncs, de la voluntat ferma i constant de garantir a cadascú el seu dret. El Deuteronomi declara: *No violis el dret ni siguis parcial. No acceptis regals, perquè els regals enceguen fins i tot els homes assenyats i falsegen les causes dels innocents. Cerca només la justícia. Així viuràs en el país que el Senyor, el teu Déu, et dóna, i el posseiràs* (Dt 16, 19-20). La justícia entre les persones és, segons el testimoniatge dels profetes, un requeriment fonamental del Déu de l'Aliança i els drets humans són fins i tot, segons els seus testimoniages, el dret de Déu. Qui camina davant de Déu, segons la justícia, confirma així l'aliança amb Déu.

La misericòrdia, al costat de la justícia, forma part de les virtuts predicades per Jesús, perquè caracteritza Déu mateix: Déu és misericòrdia. L'evoca en moltes paràboles, com les del bon samarità (Lc 10, 30-35), de l'ovella o de la dracma perdudes (Lc 15, 1-10), del fill retrobat (Lc 15, 11-32), o del deutor sense pietat (Mt 18, 23-35). Més enllà de les paraules, Jesús manifesta la seva misericòrdia en diverses ocasions que tradueixen el seu afecte pels pobres, pels qui passen necessitat, pels malalts que se li apropen. Va perdonar els pecadors i, a l'extrem del patiment, a la creu, promet el paradís al bon lladre. La misericòrdia és viscuda concretament en aquestes 'obres' de què parla Jesús en el gran discurs consagrat al judici final (Mt 25, 34-46). Són les marques de l'amor dels cristians pel seu proïsme: donar de menjar als afamats, donar de beure als assedegats, vestir els qui van despullats, donar hospitalitat als estrangers, visitar els malalts, alliberar els presos, enterrar els morts. Preguntem-nos sobre la nostra participació en aquestes obres de misericòrdia: com instruïm els ignorants, aconsellem els qui dubten, consolem els tristos, corregim els pecadors, perdonem de cor les ofenses, suportant amb paciència els importuns i pregant pels vius i pels morts.

Poder fer actes de misericòrdia ens porta gràcies que ens fan estar encara més atents als altres i ens confereixen la força interior que ens permet complir plenament les obres del Senyor. Les 'obres de misericòrdia' neixen d'una actitud interna de disponibilitat per la qual l'amor de Déu esdevé operant. Servir en el Tercer Món, tenir cura dels malalts, fer-se càrrec dels minusvàlids..., això mostra que l'amor i la misericòrdia,

²¹ *Diccionario de teología bíblica*, 1982.

de la qual en són portadores les nostres parelles, esdevenen concrets més enllà de les "belles paraules humanes" amb les que no n'hi ha prou.

La fidelitat forma part, al costat de la justícia i de la misericòrdia, de les qualitats de l'amor que ens permeten d'anar a trobar els nostres germans ran del camí. Esguardem el bon samarità: la seva acció no es limita a fer-se càrrec de qui és ferit, de dur-lo a l'hostal més proper. No, el bon samarità indica a l'hostaler que tornarà a passar. Expressa així la seva fidelitat i el seu compromís, no com un lligam rígid i fix a un principi o a una persona, sinó amb una voluntat ferma de decidir-se de manera permanent per una persona o per un valor important. La fidelitat és l'estabilitat en l'amor. S'expressa en l'actitud del bon samarità com en la nostra pròpia actitud d'home i de dona casats. Inclou el risc de la confiança i de la vulnerabilitat i realitza de manera ferma el nostre compromís, fins i tot en cas de decepció.

La fe, l'esperança i l'amor, i el seu desplegament en la justícia, la misericòrdia i la fidelitat, indueixen altres actituds fonamentals com la joia, la pau, la paciència, la bondat, la dolcesa i el domini d'un mateix. Són anomenades "fruits de l'esperit" i marquen les actituds humanes que neixen d'una bondat natural i que tenen el seu origen en l'acció de l'Esperit Sant. Són camins de guarició per a l'altre i també per a nosaltres mateixos.

Anant a l'encontre dels qui són ran del camí, no només els ajudem a guarir, sinó que fem una obra terapèutica de cara a nosaltres mateixos i així permetem que la porta de la nostra ànima sigui entreoberta per deixar penetrar el Senyor que farà en nosaltres una obra de guarició per totes les nostres insuficiències, les nostres febleses i els nostres pecats.

Així prenem consciència de la importància del perdó i de la reconciliació, perquè totes les ferides, les del nostre proïsme i les nostres, puguin ser guarides. Som portadors del perdó que ve de Déu. Hem de poder explicar perquè el perdó, diferent de la reconciliació, són indispensables per anar a trobar els qui són ran del camí.

¿Comprenem perquè l'amor donat, però també rebut i sobretot acceptat, ens permet d'estar més propers al nostre proïsme i com la nostra experiència conjugal ens pot ajudar en aquest itinerari de caritat?

Anar a trobar els qui són ran del camí és estar prop dels pobres en tots els sentits del terme, comprenent-hi els pobres en el pla espiritual que no troben sentit a la seva vida. També és entrar en un camí d'humilitat i de reconciliació oberta pel do de Déu.

Utilitzem totes aquestes pistes per descriure, en parella i en equip, com percebem la realitat d'avui, la nostra capacitat i la del nostre món per anar a trobar els qui són ran del camí.

2. Interrogar-se per discernir

Vegeu l'inici del número 2 de l'apartat A del capítol primer, p. 16.

- Enumerem ràpidament situacions i persones que considerem, com a parella, ran del camí. Com actuem davant d'aquestes situacions?

- Quins esguards posem en les persones diferents de nosaltres per la seva vida social, familiar, humana, etc. Quines actituds hi trobem i quina és l'actitud de la nostra parella en relació amb els qui no viuen com nosaltres, que són diferents de nosaltres?
- Vivim en un món de comunicació i de relacions, però que al mateix temps és molt individualista, materialista i egoista, com reaccionem enfront d'aquestes situacions? Què fem perquè les coses canviïn?
- Reprenem la paràbola del bon samarità i imaginem quines serien les nostres actituds davant una situació semblant. Què podem fer per canviar la mirada?
- Justícia, misericòrdia, fidelitat: què suggereixen aquests mots a la nostra parella en relació amb la nostra societat i el món actual?

Redactem ara les preguntes que ens plantejem i que ens interpel·len més en la nostra vida de parella, de família, humana, social i professional.

Les nostres preguntes personals

3. Descobrir la Paraula per canviar el cor

Meditem aquests passatges de l'Esriptura per il·luminar la nostra reflexió:

Pregària de Jesús (Mt 11, 28-30)

Veniu a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats, i jo us faré reposar. Accepteu el meu jou i feu-vos deixebles meus, que sóc benèvol i humil de cor, i trobareu el repòs, perquè el meu jou és suau, i la meva càrrega, lleugera. Jo pregaré al Pare, que us donarà un altre Defensor perquè es quedi amb vosaltres en mi, i jo en ell.

La llei de Crist (Ga 6, 1-5).

4. Què diu el Magisteri?

L'exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, de Pau VI ens obre a una altra dimensió de la caritat que el nostre món necessita i amplia la nostra vocació de parella cristiana posant en el cor l'anunci de la Bona Nova. Aquest anunci ens permet, com a cristians, d'anar a trobar l'altre, allà on es trobi, ran del camí.

V. ELS DESTINATARIS DE L'EVANGELITZACIÓ²²

Destinació universal

49. Les darreres paraules de Jesús a l'evangeli de Marc confereixen a l'evangelització, que el Senyor confia als apòstols, una universalitat sense fronteres: *Aneu per tot el món, proclameu la Bona Nova a totes les criatures.*

Malgrat tots els obstacles

50. Al llarg de vint segles d'història, les generacions cristianes han d'afrontar periòdicament diversos obstacles a aquesta missió universalista. [...] A més, hem de constatar amb tristesa que l'obra evangelitzadora de l'Església es troba fortament contrariada, si no impedita, pels poders públics. S'esdevé fins i tot als nostres dies, que, als anunciadors de la paraula de Déu se'ls priva dels seus drets, són perseguits, amenaçats, eliminats pel sol fet de predicar Jesucrist i el seu Evangeli. Però tenim confiança que, malgrat aquestes proves, l'obra d'aquests apòstols no faltará finalment en cap regió del món.

Malgrat aquestes adversitats, l'Església desvetlla sempre la seva inspiració més profunda, la que li ve directament del mestre: a tot el món, a tota criatura, fins als extrems de la terra. [...] Alguns exemples podrien ser reveladors.

Primer anunci als qui estan lluny

51. Revelar Jesucrist i el seu Evangeli als qui no el coneixen: heus aquí el programa fonamental que l'Església, des del matí de la Pentecosta, ha assumit, com a rebut del seu fundador. [...]

Aquest primer anunci de Jesucrist, ella el duu a terme mitjançant una activitat complexa i diversificada, que a vegades és designada amb el nom de 'preevangelització', però que en realitat ja és evangelització, encara que en un estadi inicial i certament incomplet. Compta amb una gamma gairebé infinita de mitjans: la predicació explícita, directament, però també l'art, l'aproximació, la recerca filosòfica, el recurs legítim als sentiments del cor de la persona, podrien col·locar-se dins d'aquesta finalitat.

Anunci al món descristianitzat

52. Si aquest primer anunci s'adreça sobretot als qui no han sentit mai la Bona Nova de Jesús o als infants, es fa també cada cop més necessari, a causa de les situacions de descristianització dels nostres dies, per a un gran nombre de persones que reberen el baptisme, però viuen al marge de la vida cristiana; per a la gent senzilla que té una certa fe, però coneixen poc els fonaments d'aquesta fe; per als intel·lectuals que senten la necessitat de conèixer Jesucrist sota una llum diferent de l'ensenyament rebut en la seva infantesa, i per a molts d'altres.

Ajut a la fe dels fidels

54. Amb tot, l'Església no se sent dispensada de prestar una atenció igualment infatigable envers els qui han rebut la fe i que sovint, de vegades des de moltes generacions, estan en contacte amb l'Evangeli. Mira, així, d'aprofundir, consolidar,

²² PAU VI, exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, cap. V, § 49-52, 54-56; cap. VI, § 71.

nodrir, fer madurar cada vegada més la fe dels qui es professen ja fidels o creients, per tal que ho siguin cada vegada més.

Aquesta fe està gairebé sempre enfrontada amb el secularisme, és a dir, amb l'ateisme militant; és una fe exposada a proves i amenaces, més encara, una fe assetjada i combatuda. Corre el risc de morir per asfíxia o per inanició si no és alimentada i sostinguda cada dia. [...]

L'Església catòlica guarda igualment un viu anhel dels cristians que no estan amb plena comunió amb ella: tot preparant amb ells la unitat volguda per Crist, i precisament per realitzar la unitat en la veritat, té consciència que faltaria greument al seu deure si no donés testimoni davant d'ells de la plenitud de la revelació de què és dipositària.

Els no creients

55. És significativa també la preocupació [...] envers dues esferes molt diferents l'una de l'altra [...]. La primera és aquella que podem anomenar l'augment de la incredulitat en el món modern. [...]

Des del punt de vista espiritual, el món modern sembla que es debat sempre en allò que un autor contemporani ha anomenat «el drama de l'humanisme ateu».²³

D'una banda, cal constatar en el cor del món contemporani un fenomen que esdevé com la seva marca més característica: el secularisme. [...] Aquí tractem del veritable secularisme: una concepció del món, segons la qual el món s'explica per ell mateix, sense que tingui necessitat de recórrer a Déu. Déu resultaria, doncs, superflu i fins un obstacle. Un secularisme així, esforçant-se per reconèixer el poder de l'home, acaba per prescindir de Déu i fins i tot per renegar-lo. [...]

En unió amb aquest secularisme ateu, se'ns proposa cada dia, sota les formes més diverses, una civilització de consum, d'hedonisme erigit en valor suprem, una voluntat de poder i de dominació, discriminacions de tota mena; i tantes altres inclinacions inhumanes d'aquest 'humanisme'. D'altra banda, i paradoxalment, en aquest mateix món modern, no es pot negar l'existència de valors inicialment cristians i evangèlics, almenys sota la forma d'un buit o d'una nostàlgia. No seria exagerat parlar d'una crida poderosa i tràgica a ser evangelitzat.

Els no practicants

56. Una segona esfera és la dels no practicants: avui gran nombre de batejats que, en gran part, no han renegat formalment del seu baptisme, però que hi són enterament al marge i no el viuen. [...] Ateus i no creients, per una part, no practicants per altra, oposen, doncs, a l'evangelització resistències no negligibles.

Secularisme ateu i absència de pràctica religiosa es troben en els adults i en els joves, en l'elit i en la massa, en tots els sectors culturals, en les velles Esglésies i en les joves. L'acció evangelitzadora de l'Església, que no pot ignorar aquests dos mons ni aturar-se davant d'ells, ha de buscar constantment els mitjans i el llenguatge adequats per a proposar-los, per primera vegada, o novament, la revelació de Déu i la fe en Jesucrist.

²³ HENRI DE LUBAC, *Le drame de l'humanisme athée*, Paris, Spes, 1945.

L'exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi* ens anima, com a membres de Crist, a actuar i a ser nosaltres mateixos assolits per la gràcia de l'evangelització allà on ens trobem i en la nostra situació.

VI. ELS AUTORS DE L'EVANGELITZACIÓ

La família

71. Al si de l'apostolat evangelitzador dels laics és impossible deixar de subratllar l'acció evangelitzadora de la família. Aquesta ha ben merescut, en els diferents moments de la història, el bell nom d'«Església domèstica», reconegut pel Concili Vaticà II. Això significa que, en cada família cristiana, haurien de retrobar-se els diversos aspectes de l'Església sencera. A més, la família, com l'Església, ha de ser un espai on l'Evangeli és transmès i des d'on irradia.

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Podeu llegir el text sobre l'exercici del ministeri apostòlic o, dit d'altra manera, el ministeri de la reconciliació (2Co 5, 14-21).

Equipers, actors i testimonis de la vida del món²⁴

Com acceptem aquesta crida a la nostra responsabilitat, com a parelles en l'Església i en el món? La qualitat de vida i les relacions que gaudim en el matrimoni anuncien què podem esperar en el nostre entorn. Permeten Jesús que guiï la seva vida i les seves accions, els equipers poden millorar la seva vida, el seu veïnat, l'Església i la comunitat en general.

Com a membres dels Equips, som cridats a donar testimoniatge i a difondre la Bona Nova de l'Evangeli i del matrimoni cristià. Això no és vàlid només per al nostre equip i per al conjunt de la comunitat, sinó també per a tots els qui entren amb contacte amb nosaltres quotidianament. Abans de tot, som parelles cristianes que viuen el sagrament. Estem cridats a compartir allò que tenim amb els qui ens envolten. [...]

Algunes paraules del papa Joan Pau II, citades en el recull *La saviesa de Joan Pau II*, dona una idea excel·lent del que se'ns demana:

«No es pot aprendre el cristianisme com una lliçó de molts capítols diversos, sinó que ha d'estar sempre vinculat amb una Persona, amb una persona viva: amb Jesucrist. Jesucrist és el guia; és el model. Se'l pot imitar de diverses maneres i amb mesures diverses. Amb diverses maneres i amb mesures diverses es pot fer d'Ell la 'Regla' de la pròpia vida.»²⁵

En la nostra relació de parella, el nostre sagrament del matrimoni fa present l'amor de Crist present. El matrimoni és una crida i un repte per a dues persones

²⁴ *Cridats a guarir*, Ralph i Jacky TYGIELSKY, responsables superregionals d'EUA, Col·legi de Houston, 2001.

²⁵ Discurs als joves, París, 1 de juny de 1980.

que s'uneixen en cos i ànima. La parella s'embarca en un trajecte de vida comuna, aquí a la terra, per anar vers el Regne de Déu. Són cridats a guarir-se l'un a l'altre i a ser guaridors de les seves famílies. Esdevenen exemples de Crist per a la seva família, per als seus amics i per a la seva comunitat. El repte és anar vers els altres i ajudar-los durant el camí vers el Regne de Déu.

Però, abans que qualsevol acció i per seguir Crist, la parella s'ha de trobar en pau amb ella mateixa i, per tant, posar el perdó en el cor de la seva relació íntima i amb els altres. Jackie i Ralph Tigielsky prossegueixen:

Què fem per guarir i perdonar? Tenim exemples, però, per quin comencem? El papa Joan Pau II, en la seva encíclica *Redemptoris missio*, escriu: «Dos gestos són característics de la missió de Jesús: la guarició i el perdó». Si hem de seguir Crist, ambdós haurien de formar part de les nostres vides.

La guarició comença amb la comunicació. Hem d'aprendre a comunicar-nos l'un amb l'altre si la guarició ha de tenir lloc. Hi ha una necessitat de posar paraules damunt les nostres ferides i d'escoltar-se l'un a l'altre. La comprensió no ve sense dedicar temps a comunicar-se. L'escolta és primordial. Déu ens ha donat dues orelles i només una boca per tal que nosaltres sapiguem escoltar millor. Quantes vegades estem amb una persona i no li donem tota la nostra atenció? Això porta a la manca de comunicació. Igualment hem de permetre que Déu participi d'aquest temps de guarició. Hem d'imaginar Crist amb l'altre. També tenim necessitat de dedicar temps a la pregària i a les Escriptures, perquè ens guiïn.

Proposta per a un deure d'asseure's

- ◆ Quina és l'actitud de la nostra parella de cara als qui són ran del camí? Què fem per anar-los a trobar?
- ◆ Quina mirada posem sobre les parelles que viuen altres valors que els nostres (parelles de fet, divorciats, divorciats casats de nou, homosexuals...)
- ◆ Quin és el nostre compromís a favor dels més pobres en el pla material, humà i espiritual?
- ◆ Què fem per estar atents al nostre cònjuge quan té problemes espirituals, psicològics, humans, etc.?

Suggeriments per donar-se una regla de vida

- ◆ Prendre la resolució de canviar el nostre esguard o d'obrir el nostre cor a una realitat que ens toca, encara que sembli molt allunyada del que habitualment ens envolta. Considerar de prendre una regla de vida comuna per a la nostra parella.

C. Discussió sobre el tema d'estudi

Vegeu els números 1 i 2 de l'apartat C del capítol primer, p. 20.

Preguntes i problemes que seran discutits en la propera reunió:

(Escriviu aquí sota allò que avui hem convingut d'aprofundir durant el proper mes i compartir en la propera reunió.)

-
-
-

D. TEXT DE PREGÀRIA

Prefaci núm. V, C de la Pregària eucarística²⁶
JESÚS, MODEL DE CARITAT

És realment just i necessari
 d'oferir-vos la nostra acció de gràcies
 sempre i en tot lloc,
 a vós, Pare fidel i ple de tendresa,
 perquè ens heu donat Jesús, el vostre Fill,
 que és Senyor i germà nostre.

Perquè el seu amor s'ha manifestat
 als pobres i als malalts,
 assenyaladament als petits i als pecadors.
 Ell no ha estat mai insensible
 a cap pena o sofriment.

Amb la seva vida i el seu missatge
 ens ha fet comprendre que vós sou un Déu
 que teniu cura dels homes,
 talment un pare que no abandona
 ni un sol dels seus fills.

²⁶ *Missal romà*, edició típica, 2a edició. Barcelona, Balmes : Abadia de Montserrat, 1988, p. 990.

Capítol segon

La parella, cridada a arribar als qui són ran del camí

Segona reunió - REFLEXIONAR PER CANVIAR I COMPROMETRE'S

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

Vegeu el número 1 de l'apartat A del capítol primer, p. 23.

1. Un breu recordatori

Com a parelles cristianes d'aquest nou mil·lenni, som interpel·lats pel món que ens envolta. Tal i com es pot llegir en el recull *La saviesa del papa Joan Pau II*, «Hem de parar esment amb el món, a l'alta tecnologia creixent i ràpida en què vivim avui».

La perspectiva d'un progrés econòmic creixent i la possibilitat de tenir més béns que la societat moderna us pot oferir, potser us semblaran una ocasió de gaudir més llibertat. Podríeu tenir la temptació de pensar que, com més posseïu, més us sentireu alliberats de limitacions de tot tipus. Per guanyar i tenir més diners, per eliminar l'esforç i la pena, podríeu tenir la temptació de prendre dreceres on l'honestedat, la veritat i el treball són discutibles. El progrés de la ciència i de la tecnologia sembla inevitable i podríeu tenir la temptació de mirar

EMD

vers la societat tecnològica per tenir la resposta a tots els vostres problemes (Galway, 30 de setembre de 1979).

La tecnologia ha fet coses meravelloses i ha creat un sistema d'oportunitats i de reptes en la nostra vida de cada dia. Vivim en una època on no podem perdre de vista el nostre veritable objectiu. Hem de continuar concentrant-nos en el nostre camí, els nostres fills, les nostres famílies, els nostres amics i tots els qui trobem cada dia en els nostres camins de vida. Som cridats a guarir i a perdonar mentre progressem en el nostre camí, perquè ningú no sigui deixat enrera. Venim de molts països, parlem llengües diferents, formem part dels Equips de la Mare de Déu, Equipos de Nuestra Señora, Équipes de Notre Dame, Teams of Our Lady, Equipas de Nossa Senhora..., però tots ens esforcem per arribar al Regne de Déu. Som cridats "a guarir" als uns i als altres mentre caminem dia a dia vers el Regne de Déu.²⁷

2. Algunes referències per ajudar-nos en la nostra reflexió

Evangelii nuntiandi, Pau VI

III. EL CONTINGUT DE L'EVANGELITZACIÓ²⁸

En connexió necessària amb la promoció humana

31. Entre evangelització i promoció humana —desenvolupament, alliberament— existeixen, en efecte, lligams profunds. Lligams d'ordre antropològic, perquè l'home que ha de ser evangelitzat no és un ésser abstracte, sinó que està subjecte als problemes socials i econòmics. Lligams d'ordre tecnològic, perquè no podem pas dissociar el pla de la creació del pla de la redempció, que arriba fins a situacions molt concretes d'injustícia, que cal combatre, i de justícia, que cal restaurar. Lligams d'aquest ordre eminentment evangèlic que és el de la caritat. En efecte, com proclamar el manament nou sense promoure, mitjançant la justícia i la pau, el veritable, l'autèntic creixement de l'home? Jo mateix ho he indicat, en recordar que és impossible d'acceptar «que l'obra d'evangelització pugui o hagi de negligir la importància cabdal d'aquelles qüestions avui tan debatudes que afecten la justícia, l'alliberament, el progrés i la pau del món. Perquè així es deixaria de banda la doctrina de l'Evangeli sobre l'amor al proïsme sofrent i necessitat».

VII. L'ESPERIT DE L'EVANGELITZACIÓ

Testimonis autèntics

76. El món que, paradoxalment, malgrat innumbrables signes de refús de Déu, el cerca per camins inesperats i en sent dolorosament la necessitat, reclama evangelitzadors que li parlin d'un Déu que coneixen i que tracten familiarment, com si

²⁷ *Cridats a guarir*, Ralph y Jacky TYGIELSKY, responsables superregionals d'EUA, Col·legi de Houston, 2001.

²⁸ PAU VI, exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, cap. III, § 31; cap. VII, § 76.

veïessin l'invisible. El món reclama i espera de nosaltres simplicitat de vida, esperit de pregària, caritat envers tothom, especialment envers els petits i els pobres, obediència i humilitat, oblit de nosaltres mateixos i renúncia. Sense aquesta marca de santedat, la nostra paraula difícilment farà el seu camí en el cor de l'home d'aquest temps. Té el risc de ser vana i infecunda.

Redemptoris missio, Joan Pau II

V. ELS CAMINS DE LA MISSIÓ

La primera forma d'evangelització és el testimoniatge

42. El testimoniatge evangèlic a què el món és més sensible és el de l'atenció a les persones i el de la caritat envers els pobres i els petits, els qui sofreixen. La gratuïtat d'aquesta actitud i d'aquestes accions, que contrasten profundament amb l'egoisme present en la persona humana, fa sorgir unes preguntes precises que orienten vers Déu i l'Evangeli. Fins i tot treballar per la pau, la justícia, els drets humans, la promoció humana, és un testimoniatge de l'Evangeli, si és un signe d'atenció a les persones i està ordenat al desenvolupament integral de la persona.

El diàleg amb els germans d'altres religions

56. El diàleg no neix d'una tàctica o d'un interès, sinó que és una activitat amb motivacions, exigències i dignitat pròpies: és exigit pel profund respecte envers tot allò que en cada persona ha obrat l'Esperit que bufa on vol. Amb això l'Església mira de descobrir les «llavors de la Paraula», l'«esclat d'aquella Veritat que il·lumina tots els homes i dones», llavors i esclat que es troben en les persones i en les tradicions religioses de la humanitat. El diàleg es fonamenta en l'esperança i en la caritat, i donarà fruits en l'Esperit. Les altres religions constitueixen un repte positiu per a l'Església d'avui; en efecte, l'estimulen tant a descobrir i a conèixer els signes de la presència de Crist i de l'acció de l'Esperit, com a aprofundir la pròpia identitat i a testimoniar la integritat de la Revelació, de la qual és dipositària per al bé de tots.

La caritat, font i criteri de la missió

60. «L'Església a tot el món —vaig dir en la meua primera visita pastoral a Brasil— vol ser l'Església dels pobres. Vol extreure tota la veritat continguda en les benaurances de Crist i sobretot en aquesta primera: "Benaurats els pobres en l'Esperit...". Vol ensenyar aquesta veritat i vol posar-la en pràctica, tal com Jesús vingué a practicar i a ensenyar.»

Les joves Esglésies que en la seva majoria viuen entre pobles afligits per una pobresa molt difosa, expressen sovint aquesta preocupació com una part integrant de la seva missió. La III Conferència General de l'Episcopat Llatinoamericà a Puebla, després d'haver recordat l'exemple de Jesús, escriu que «els pobres mereixen una atenció preferent, sigui quina sigui la situació moral o personal en què es troben. Fets a imatge i a semblança de Déu per tal de ser fills seus, aquesta imatge està enfosquida i fins i tot escarnida. Per això, Déu pren la seva defensa i els es-

tima. És així com els pobres són els primers destinataris de la missió, i la seva evangelització és per excel·lència senyal i prova de la missió de Jesús».

Fidel a l'esperit de les benaurances, l'Església està cridada a compartir amb els pobres i els oprimits de tota mena. Per això, exhorto tots els deixebles de Crist i les comunitats cristianes, des de les famílies a les diòcesis, des de les parròquies als instituts religiosos, a fer una sincera revisió de la pròpia vida en el sentit de la solidaritat amb els pobres. Al mateix temps, dono gràcies als missioners que, amb la seva presència amorosa i amb el seu humil servei, treballen per al desenvolupament integral de la persona i de la societat per mitjà d'escoles, centres sanitaris, leproseries, cases d'assistència per a minusvàlids i ancians, iniciatives per a la promoció de la dona i altres de similars. Dono gràcies als sacerdots, als religiosos, a les religioses i als laics per la seva donació. També animo els voluntaris d'organitzacions no governamentals, cada dia més nombrosos, els quals es dediquen a aquestes obres de caritat i de promoció humana.

En efecte, són aquestes nombroses "obres de caritat" les que testimonien l'esperit de tota l'activitat missionera: *l'amor*, que és i continua essent la *força de la missió*, i és també «l'únic criteri, segons el qual tot ha de ser fet i no fet, canviat i no canviat. És el principi que ha de dirigir tota acció i el fi al qual ha de tendir. Actuant amb caritat o inspirats per la caritat, res no és disconforme i tot és bo».²⁹

3. Descobrir la Paraula per canviar el cor

Aquest passatge de l'Esriptura serà meditat per cadascú durant el mes i servirà per a la pregària en reunió.

El bon samarità (Lc 10, 29-37).

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Novo millennio ineunte, Joan Pau II

IV. TESTIMONIS DE L'AMOR

Apostar per la caritat

49. A partir de la comunitat intraeclesial, la caritat s'obre per la seva naturalesa al servei universal, projectant-nos en el compromís d'un amor actiu i concret amb cada persona. Aquest és un àmbit que caracteritza decisivament la vida cristiana, l'estil eclesial i la programació pastoral. El segle i el mil·lenni que comencem hauran de veure encara, i és de desitjar que ho vegin d'una manera palpable, a quin grau de dedicació pot arribar la caritat vers els més pobres. Si veritablement hem partit novament de la contemplació de Crist, hem de saber-lo descobrir sobretot

²⁹ ISAAC DE SEVILLA, Sermó 31.

en el rostre d'aquells amb els quals ell mateix ha volgut identificar-se: *Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar, era a la presó, i vinguéreu a veure'm* (Mt 25, 35-36). Aquesta pàgina no és una simple invitació a la caritat: és una pàgina de cristologia, que il·lumina el misteri de Crist. Sobre aquesta pàgina, no menys que sobre l'àmbit de l'ortodòxia, l'Església mesura la seva fidelitat d'Esposa de Crist.

Cert, no s'ha d'oblidar que ningú no pot ser exclòs del nostre amor, des del moment que «amb l'encarnació del Fill de Déu s'ha unit en certa manera a cada home i a cada dona». Però restant en les inequívokes paraules de l'Evangeli, en la persona dels pobres, hi ha una presència especial seva, que imposa a l'Església una opció preferent per ells. Mitjançant aquesta opció, es testimonia l'estil de l'amor de Déu, la seva providència, la seva misericòrdia, i en certa manera se semblen encara en la història aquelles llavors del Regne de Déu que Jesús mateix deixà en la seva vida terrenal atenent els qui recorrien a ell per a totes les necessitats espirituals i materials.

50. En efecte, són moltes en el nostre temps les necessitats que interpel·len la sensibilitat cristiana. El nostre món comença el nou mil·lenni carregat de les contradiccions d'un creixement econòmic, cultural, tecnològic, que ofereix a pocs afortunats grans possibilitats, deixant no solament milions i milions de persones al marge del progrés, sinó obligant-les a tenir unes condicions de vida ben per sota del mínim requerit per la dignitat humana. *És possible que, en el nostre temps, hi hagi encara qui es mori de fam; qui estigui condemnat a l'analfabetisme; qui no tingui l'assistència mèdica més elemental; qui no tingui sostre on aixoplugar-se?*

El panorama de la pobresa pot estendre's indefinidament, si a les antigues pobreses hi afegim les noves, que afecten sovint ambients i grups no mancats de recursos econòmics, però exposats a la desesperació del no sentit, al parany de la droga, a l'abandó en l'edat avançada o en la malaltia, a la marginació o a la discriminació social. El cristià, que s'aboca cap a aquest panorama, ha d'aprendre a fer el seu acte de fe en Crist interpretant la crida que ell adreça des d'aquest món de la pobresa. Es tracta de continuar una tradició de caritat que ja ha tingut moltíssimes manifestacions en els dos mil·lennis passats, però que avui potser requereix una major creativitat. És l'hora d'una nova "imaginació de la caritat", que es desplegui no sols en l'eficàcia dels ajuts prestats sinó en la capacitat de fer-se propers i solidaris amb el qui sofreix, de manera que el gest d'ajut sigui sentit no com una almoïna humiliant, sinó com un compartir fratern.

Per això, hem d'actuar de tal manera que els pobres se sentin, en cada comunitat cristiana, com "a casa". No seria aquest estil la presentació més gran i eficaç de la Bona Nova del Regne? Sense aquesta forma d'evangelització, duta a terme mitjançant la caritat i el testimoniatge de la pobresa cristiana, l'anunci de l'Evangeli, encara que sigui la primera caritat, corre el risc de ser incomprès o d'ofegar-se en el mar de paraules en el qual l'actual societat de la comunicació diàriament ens sotmet. La caritat des de les obres assegura una força inequívoca a la caritat de les paraules.

Per anar a trobar els qui són ran del camí, és indispensable i necessari un procés previ de perdó, signe de la nostra humilitat.

UN PROCÉS PER AL PERDÓ (Ralph i Jackie Tygielsky, EUA)

Reconèixer el mal i afirmar el dolor. Admetre el mal és sovint difícil, però és el punt de partença necessari.

Prendre la decisió de perdonar. Aquest és un acte de la voluntat i pot ser contrari als sentiments que vénen del mal. Al començament, potser no sapigueu com perdonar, però sabeu que desitgeu perdonar.

Recordeu que el perdó és un procés. El dolor, tant sigui físic com psicològic, demana temps per guarir. Sigueu pacients amb vosaltres mateixos.

El perdó implica una 'petita mort' a nosaltres mateixos. No és fàcil, ni plaent.

Penseu en aquelles persones que us han donat exemple de perdó. Podeu identificar la seva font de coratge per perdonar?

Perdoneu-vos vosaltres mateixos. Separeu-vos del vostre comportament ofensiu. Mireu de veure la bonesa en vosaltres mateixos si no esteu d'acord amb el vostre comportament.

Visualitzeu els aspectes positius de la persona que us ha ofès. Mireu de comprendre la causa del comportament de l'altre. Mireu d'experimentar pietat o compassió per ell.

Recordeu un període de la vostra vida en què heu estat perdonats i l'agraïment que va sentir. Feu memòria de com fou reconfortant de saber que algú creia en vosaltres i us estimava prou per perdonar-vos.

Considereu les conseqüències de la manca de perdó. Penseu en els efectes espirituals, psicològics i afectius que això us donarà a curt o a llarg termini.

Demaneu l'ajuda de Déu, perquè us doni el coratge de perdonar. No penseu que oblidareu sistemàticament, però sigueu pacients amb vosaltres mateixos i espereu l'ajuda de Déu.

Celebreu la gràcia que s'ha emparat de vosaltres per aportar-vos aquest moment ple de Crist. Massa sovint oblidem d'incloure l'element de celebració en aquesta acció.

Proposta per a un deure d'asseure's

- ◆ L'atenció que posem en els altres passa per un camí d'humilitat i de reconeixement de les nostres febleses en què el perdó i la reconciliació són els moments forts. Quina han estat els grans moments de perdó i de reconciliació en la nostra vida? Com els hem viscuts? Podem dir avui que ens van fer avançar vers els altres? Com?

Suggeriments per donar-se una regla de vida

- ◆ Prenem com a regla de vida un perdó que calgui donar o rebre i fem tot el que ens sigui possible perquè pugui realitzar-se durant aquest mes. Observem si la nostra actitud de cara els altres es modifica.

C. REUNIR-SE PER COMPARTIR I COMPRENDRE

Vegeu l'apartat C del capítol primer, p. 27.

Notes**D. TEXTOS DE PREGÀRIA****Seguir Crist en l'amor al proïsme - Karl Rahner³⁰**

Senyor Jesucrist, tu mateix m'has mostrat el camí d'una fe real que marca la meua vida. És el camí de l'amor quotidià al proïsme i d'una generositat activa. En aquest camí et trobo, ensems desconegut i reconegut. Condueix-me en aquest camí, tu que ets la Llum de la Vida. Fes-me caminar pacientment, sempre més lluny, en aquest camí sempre nou. Dóna'm la força, que no sabia trobar sol, d'anar vers la gent i de donar-me a mi mateix en tot el que jo dono. Aleshores tu mateix, en el meu proïsme, t'avances al meuencontre, en una inconcebible unió amb els qui reben el teu amor: tu ets qui pot prendre damunt teu tota la vida de la humanitat, i continues essent aquell qui en aquesta vida, donada a Déu, no deixa de ser amor a la humanitat.

La meua fe en tu està 'en marxa' i dic amb l'home de l'Evangeli: *Crec, Senyor, ajuda la meua poca fe.* Mena'm pel teu camí, tu que ets el camí, vers el meu proïsme, vers el germà desconegut que cerco, i on ets el meu Déu, ara i per sempre. Amén.

³⁰ Karl RAHNER, *Gebete des Lebens*, Herausgegeben von Raffelt, Freiburg, Basel, Wien, 1984.

Capítol tercer

La parella cristiana, sempre a punt per donar compte de l'esperança

Primera reunió - PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LA REALITAT

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

1. Algunes pistes per situar-se en la realitat d'avui

Confiança i esperança

Abans d'entrar en aquest tema, és molt important parar-se una mica en el mot 'esperança' i notar la diferència entre confiança i esperança.

Quan posem la nostra confiança en alguna cosa, implica que no tenim la certesa si arribarà o no (per exemple: la confiança que plourà aviat després d'un període de sequera, la confiança que el tren no vindrà amb massa retard, la confiança que l'infant nixerà sense problemes de salut). La confiança entranya l'audàcia i el risc.

En canvi, quan esperem alguna cosa, sabem què esperem (per exemple: esperem una curació, esperem un fill). L'esperança implica la confiança.

EMD

L'esperança cristiana

Però, quina és l'esperança cristiana que ens ha d'animar i de la qual estem cridats a donar-ne compte com sant Pere: *Reconegueu en els vostres cors el Crist com a Senyor; estigueu sempre a punt per a donar una resposta a tothom qui us demani raó de la vostra esperança* (1Pe 3, 15)?

No es pot parlar de l'esperança sense relacionar-la amb la fe i la caritat. Totes tres són anomenades 'virtuts teologals', perquè vénen de Déu i ens condueixen a Déu. Estan estretament unides en la vida del cristià. L'esperança no és pur angelisme, és confiança i està ancorada en una certesa.

És UNA: *Un sol cos i un sol Esperit, com és també una de sola l'esperança que us dona la vocació que heu rebut* (Ef 4, 4). És una, perquè només hi ha un sol Déu, un sol Jesucrist i una sola promesa: el Regne de Déu. És ella que ens dona el coratge de suportar les proves i les dificultats com Pau, *tenint, doncs, una esperança com aquesta, podem parlar obertament* (2Co 3, 12).

És la seguretat de la realització de les promeses de Déu rebudes per la fe. Tendeix cap al futur, és a dir, cap a la felicitat en la vida eterna. Així l'esperança arrela, gràcies a la fe, en allò més concret de la nostra existència. Si la nostra esperança té el cap en el cel, té els peus ben posats a la terra.

L'esperança cristiana en el cor de les nostres vides

L'esperança omple:

- ◆ la nostra vida personal d'home i de dona: per la realització dels nostres desigs més profunds;
- ◆ la nostra vida conjugal: per la recerca de projectes comuns, l'entesa o la disputa, la comunicació o el silenci, la vida sexual plena o difícil...;
- ◆ la nostra vida familiar: per la joia de tenir fills o la pena de no poder-los tenir, pels seus èxits o els seus fracassos, pel seu vincle amb la fe o no...;
- ◆ la nostra vida professional: pel treball o l'atur, el treball estimat o patit, els ingressos suficients o insuficients...;
- ◆ la nostra vida social: pels nostres compromisos, escassos o nombrosos, individuals o en parella, en l'Església o al carrer...

Durant la nostra vida de parella, coneixem alts i baixos, avançaments i reculades i la nostra esperança ha evolucionat. Hi ha una barreja entre les nostres confiançaes humanes i la nostra esperança cristiana perquè sabem que Déu és fidel i que Crist fa camí amb cadascú des del nostre baptisme, i amb la nostra llar des del nostre casament.

Com ens recorda monsenyor Fleischmann³¹ en ocasió de la santificació de Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi: «Que el seu exemple ens encoratgi en l'esperança, fins i tot durant les travessies més àrdues. Que es concedeixi als esposos batejats i confirmats, d'expandir els dons del seu baptisme i de la seva confirmació posades en comú en el sacrament de l'Aliança, per l'acció de la gràcia, per l'esperança, per irradiar en la comunitat humana l'esplendor i la fidelitat de Déu manifestades en Jesucrist!».

³¹ Consiliari de l'Equip Responsable Internacional.

L'esperança cristiana en el cor del món

Observem també que, en la nostra societat i en el món, apareixen grans confiança:

- ◆ l'aspiració a la unitat, el desig de pau entre els pobles i entre les religions, la solidaritat amb els països més pobres, el compromís de grans testimonis coneguts (mare Teresa, Jean Vanier...) o desconeguts...
- ◆ també en l'àmbit de l'Església, el desenvolupament de comunitats noves, el naixement de joves Esglésies, el compromís i voluntariat en moltes associacions (entre elles, els EMD!), el desig de formació dels laics, la recuperació de la Paraula de Déu per la Litúrgia de les Hores, les JMJ (Jornades Mundials de Joves), fins i tots la beatificació de la primera parella per Joan Pau II...

Però la nostra esperança no seria realista si, després d'haver pres consciència de totes aquestes confiança que sorgeixen, no tingués massa en compte els obstacles que ha d'afrontar: el mal, el patiment, la por, la depressió, el pessimisme, la inestabilitat, l'angoixa, l'estrès, la manca de referències, la inseguretat, la guerra, el terrorisme, la malaltia, la crisi de la família... La llista fóra llarga! I, en les Esglésies occidentals, la crisi de vocacions.

D'aquesta constatació en pot néixer la desesperança, però l'esperança cristiana haurà de superar-la, perquè qui aporta una resposta és Crist. Va conèixer la nostra condició humana, excepte el pecat; va donar un sentit nou a aquesta humil matèria de la vida humana. Va omplir d'esperança la més petita acció de les nostres existències quan és feta amb ell, en ell i per ell.

És aquest sentit donat a allò que ens semblava humanament incompreensible, com el patiment o la mort, que fa del cristià un ésser serè, fort i fins i tot joiós, passi el que passi. En efecte, davant dels obstacles i les causes humanes de la desesperança, el motiu d'esperança és la unió amb Crist present en la part més fosca de la prova: la creu. Aquest hauria de ser el nostre signe de reconeixement.

L'esperança cristiana, do de Déu al servei del Regne

Si l'esperança fos fruit dels nostres raonaments, de les nostres impressions o de la nostra experiència, no resistiria massa temps als nostres dubtes. Però l'esperança és do de Déu. En la nit més negra, podem repetir incansablement: «Senyor, tu ets la nostra esperança». Poc importen els mots, poc importa que els adrecem directament a Déu o que els fem arribar per Maria, recitant el rosari, el que compta és aquest crit llançat vers ell que és «la Resurrecció i la Vida», aquest crit que afirma a la vegada la nostra pobresa i la nostra confiança.³²

D'aquest fet, i sobretot d'aquesta esperança, hi ha per a tot cristià un deure positiu d'irradiar la seva fe; té un deure també urgent de ser un portador d'esperança sobrenatural. El món dels descoratjats és immens. Nosaltres tenim la gràcia de posseir belles raons per viure. En el fons, el cristià és l'únic que espera en l'home i en la dona seriosament i amb realisme, perquè espera en Déu. L'esperança marca el sentit de la

³² Christine PONSARD, periodista francesa.

història. Més enllà de les lluites i fins i tot dels fracassos, l'esperança ens aferma en el terme, és a dir, en la victòria del Regne de Déu.

2. Interrogar-se per discernir

Vegeu l'inici del número 2 de l'apartat A del capítol primer, p. 16.

- ◆ Quins són els signes de l'acció de Déu en les nostres vides?
- ◆ Com animen la nostra esperança?
- ◆ Quines esperances tenim en relació amb el nostre món? Amb els nostres germans propers o llunyans?
- ◆ Què fem concretament, en la mida de les nostres possibilitats, perquè aquestes esperances es realitzin?
- ◆ Les nostres converses amb els altres, són pessimistes o plenes d'esperança?
- ◆ Quins ressentiments tenen sobre nosaltres els grans esdeveniments mundials? Exposar un cas recent. Com hem reaccionat?
- ◆ Com discutim els esdeveniments tràgics amb els qui ens envolten? Mirem d'introduir-hi amb delicadesa la llum de l'esperança?
- ◆ Com utilitzem la televisió, mirall del nostre món?
- ◆ Com nosaltres, parelles cristianes, units pel sagrament del matrimoni, ens adonem de l'esperança que habita en nosaltres i que ens fa viure, segons ens hi convida la primera carta de sant Pere (1Pe 3, 13-17)?

Les nostres preguntes personals

- -

3. Descobrir la Paraula per canviar el cor

Text proposat per a la pregària en reunió:

Salvats en esperança (Romans 9, 19-21. 24-25)

4. Què diu el Magisteri?

A propòsit de la definició dels laics i de la seva missió:

CONCILI VATICÀ II, *Lumen gentium*, capítol IV, Els laics

Què s'entén per laics

31. Amb el nom de laics s'entén aquí tots els cristians llevat dels que tenen un orde sagrat o són membres d'un estat religiós reconegut per l'Església, és a dir,

els cristians que pel fet d'estar incorporats a Crist pel baptisme, constituïts en Poble de Déu i fets participants a la seva manera de la funció sacerdotal, profètica i reial de Crist, exerceixen en la mesura que els pertoca la missió de tot el poble cristià a l'Església i al món.

El caràcter secular és propi i peculiar dels laics; diferentment dels membres d'un orde sagrat que, tot i poder tractar algunes vegades assumptes seculars ni que sigui exercint una professió secular, estan ordenats principalment i directament al sagrat ministeri per raó de la seva vocació particular; diferentment, encara més, els religiosos, els quals pel seu estat afirmen i proclamen ben clarament que el món no pot ser transfigurat i ofert a Déu sense l'esperit de les benaurances. Pertoca als laics, per pròpia vocació, buscar el Regne de Déu, bo i llançant-se a un compromís temporal en què han de posar l'empremta de Déu. Viuen al segle, és a dir, en totes i cada una de les professions i activitats i en les condicions ordinàries de la vida familiar i social, amb les quals la seva existència està com entreteixida. Allí Déu els crida a complir la pròpia comesa, per tal que, guiats per l'esperit de l'Evangelí, ajudin com un llevat de dins estant a la santificació del món, i així, resplendint abans de tot pel testimoniatge de la seva vida, fe, esperança i amor, revelin Crist als altres homes. Pertoca, doncs, a ells, molt especialment, d'il·luminar i organitzar de tal manera tots els afers temporals en què es troben com barrejats, que neixin i evolucionin sempre segons l'esperit de Crist i esdevinguin lloança del Creador i del Redemptor.

A propòsit de la dimensió ètica i social del testimoniatge cristià:

JOAN PAU II, *Novo millennio ineunte*, capítol IV, Testimonis de l'amor

52. És conegut l'esforç que el magisteri eclesial ha realitzat, sobretot en el segle XX, per interpretar la realitat social a la llum de l'Evangelí i oferir d'una manera cada vegada més puntual i orgànica la pròpia contribució a la solució de la qüestió social, esdevinguda ja una qüestió planetària.

Aquesta vessant ètica i social es proposa com una dimensió imprescindible del testimoniatge cristià. Cal rebutjar la temptació d'una espiritualitat oculta i individualista, que poca cosa té a veure amb les exigències de la caritat, ni amb la lògica de l'Encarnació ni, en definitiva, amb la mateixa tensió escatològica del cristianisme. Si aquesta última ens fa conscients del caràcter relatiu de la història, no ens eximeix de cap manera del deure de construir-la. Continua més que mai, a propòsit d'això, l'ensenyament del Concili Vaticà II: «El missatge cristià no allunya de la construcció del món, ni l'impulsa a desinteressar-se del bé dels seus semblants, sinó que, més aviat, el compromet més estrictament al deure de dur a terme aquestes obligacions».

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Portats per l'esperança³³

El cardenal Danneels ens convida a reflexionar sobre el lloc de l'esperança en la vida i l'amor de la parella cristiana, com a do de Déu en el camí de creixement i de la construcció duradora:

En la parella, també s'ha d'"esperar". Què és "la confiança" sinó enfrontar-se amb el temps i l'edat? Quan es casen, els esposos han de donar per descomptat que la paraula donada no serà mai represa. A partir d'una simple promesa —tan fràgil!— esperen fermament que res no trencarà aquest pacte, excepte la mort. Però, quants imprevists poden sobrevenir al llarg d'una vida, o millor, al llarg de dues vides? I en una època que coneix mutacions i canvis vertiginosos? Com en pot ser, de terrible, aquesta pregunta: «D'aquí deu anys, continuaràs essent el mateix per a mi? I el teu amor, continuarà essent jove i nou?» De tota manera, caldrà "esperar" que l'amor serà més fort que la mossegada del temps i que romandrà "en els dies bons i dolents". Ens cal, doncs, tenir aquesta audàcia, és indispensable.

Però, com n'és, de sòlida aquesta "esperança", quan no es recolza sobre l'esforç d'una voluntat humana, sinó sobre la promesa de Déu, sobre la benedicció de la parella en el sagrament! Déu està per damunt del temps i de la història. El cel i la terra passaran. Ell roman. *L'esperança no enganya, perquè Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat el seu amor en els nostres cors* (Rm 5, 5).

Quines són les conseqüències d'aquesta metamorfosi de l'amor conjugal humà, per a la vida de la parella? Tot amor humà pren el seu punt de partida en les qualitats de l'estimat. Així, l'home diu a la seva dona: «T'estimo, perquè ets bonica, tendra, intel·ligent...». L'amor humà existeix, doncs, en la mesura de les qualitats de l'altre. Estimem el cònjuge perquè és amable i en la mesura de la seva amabilitat. Però, qui és perfectament amable i sempre digne de ser estimat? Per això l'amor basat només en les qualitats de l'altre és un amor fràgil.

L'amor de Déu és diferent. Déu no mira les nostres qualitats per començar a estimar-nos. Si hagués d'esperar el dia que fóssim veritablement amables, dignes del seu Amor, no estaria mai obligat a estimar-nos. *L'amor consisteix en això: no som nosaltres qui ens hem avançat a estimar Déu; ell ens ha estimat primer i ha enviat el seu Fill com a víctima que expia els nostres pecats* (1Jn 4, 10). Déu ens pren tal com som —amb tots els nostres defectes— amb la nostra bona voluntat, fins i tot els nostres pecats. Déu no mira les nostres qualitats: les crea. Ja que l'Amor de Déu és un amor despul·lat de tot egocentrisme, de tot replegament en ell mateix; només és do gratuït d'ell mateix: un amor oblatiu. Solament Déu posseeix aquest Amor. El cor humà és incapaç d'estimar l'altre sense rebre res a canvi. Però Déu és més gran que el nostre cor.

³³ Cardenal G. DANNEELS, «Déu és més gran que el nostre cor», *Palabras de Vida*, Nadal 1983.

En el baptisme, Déu ens va comunicar la seva vida i el seu amor, com una font secreta que murmura en nosaltres. D'aquí en sorgeixen tres fonts de vida divina: la Fe, l'Esperança i l'Amor.

cardenal GODFRIED DANNEELS

Proposta per a un deure d'asseure's

- Quins obstacles per a l'esperança trobem cadascun en la seva vida?
- I quins obstacles particulars en la nostra parella? Provenen del temperament, del caràcter, de les tendències o dels esdeveniments? Prendre'n consciència per ajudar-nos a superar-les junts.
- Com hem tingut ocasió de donar compte de la nostra esperança davant el misteri de la mort, davant el nostre cònjuge, els nostres fills, la nostra família, els nostres amics?
- Com hem experimentat la "seguretat" de què parla sant Pau, conseqüència de l'esperança cristiana?

Suggeriments per donar-se una regla de vida

- ♦ Trobar ocasions concretes de manifestar l'esperança que anima la nostra parella.

C. DISCUSSIÓ SOBRE EL TEMA D'ESTUDI

Vegeu els números 1 i 2 de l'apartat C del capítol primer, p. 20.

Preguntes i problemes que seran discutits en la propera reunió:

(Escriuiu aquí sota allò que avui heu convingut d'aprofundir durant el proper mes.)

-
-
-
-

D. TEXT DE PREGÀRIA

Maria, la nostra esperança

*Maria, tu ets la nostra esperança,
perquè has conegut tots els patiments de la humanitat.*

*Has conegut l'estretor de la pobresa a Betlem,
les amenaces de la persecució i la fugida a Egipte,
el neguit del pelegrinatge a Jerusalem,
l'angoixa de la nit del Dijous Sant,
els turments del camí de la creu,
la soledat al peu de la creu.*

*Ets la nostra esperança,
perquè en totes les circumstàncies
has correspost plenament a la voluntat del Senyor,
plena de gràcia, el pecat no ha estat per a nosaltres el fre potent
que trenca el nostre alè
quan mirem de respondre a la crida de Déu.*

*Ets la nostra esperança,
perquè Jesús mateix, al peu de la creu,
ens ha confiats a tu.
Perquè ets veritablement la nostra mare.*

*Et preocupes per tots els teus fills
com et vas preocupar de Jesús infant.
Comptem amb tu com un infant compta amb la seva mare.*

*Condueix-nos vers Jesús, el teu fill;
ajuda'ns a seguir-lo fins al final
perquè la nostra esperança no sigui confosa.*

TH. SUAVET
Pregària de l'esperança

Propera reunió:

- El:
- A casa de:

Capítol tercer

La parella cristiana, sempre a punt per donar compte de l'esperança

Segona reunió - REFLEXIONAR PER CANVIAR I COMPROMETRE'S

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

1. Un breu recordatori

Després d'haver reflexionat sobre l'esperança en el cor de la nostra vida i del món, mirem com vivim aquesta esperança dins mateix de les nostres llars, amb la certesa que Crist és en nosaltres. Crist, en efecte, ha restablert el matrimoni en tota la seva força original i divina: *Allò que Déu ha unit, que l'home no ho separi*. L'esperança simplement humana d'un amor fidel fins a la mort s'eleva a l'esperança d'un amor etern.

El "sempre" del compromís del matrimoni depassa el temps per a inscriure's en l'eternitat, perquè Crist hi és present actuant.

El pare Caffarel deia: «El sacrament del matrimoni és l'aliança de Crist amb la llar».

El sacrament del matrimoni és font d'esperança perquè Crist és amb els esposos per bastir la seva llar; és fiador de la seva fidelitat: *Allò que és impossible per als homes és possible per a Déu*.

Avui moltes persones, i sobretot els joves, no gosen creure en l'amor conjugal, en la felicitat en el matrimoni, en la fidelitat. Tenen necessitat més que mai de llars que els

EMD

diguin, per la seva vida i la seva paraula, que amb Déu l'amor humà és possible i pot esdevenir profundament feliç. És una manera de «donar compte de l'esperança que habita en nosaltres».

Una història d'amor va començar un dia entre un home i una dona. Fou consagrada per Crist en el sagrament del matrimoni. En una lluita constant contra l'egoisme, es desenvolupa durant tota una vida conjugal. Aquesta història d'amor conjugal es complirà també més enllà de la mort.

L'amor humà només assoleix la seva perfecció més enllà de la mort. De manera misteriosa. La imaginació no té poder davant d'aquest futur. Però l'esperança ens ho fa creure fermament.

La nostra esperança ha de respirar amplem. Tota la humanitat està compromesa en l'aventura. Aquesta humanitat, de la qual només en som una ínfima part, però insubstituïble. Déu la vol salvar sencera per la mort i la resurrecció del seu Fill.

Tal ha de ser l'amplada i la força de la nostra esperança que s'uneix així a la seva Església: «un dia, Déu serà tot en tots»; totes les persones, quan reconeguim el seu Pare, viuran com a germans. Haurem de donar compte d'aquesta esperança tan gran.

Es tracta d'humanitzar el món, perquè Déu el pugui divinitzar.

1. Algunes referències per ajudar-nos en la nostra reflexió

Per als cristians, l'esperança no és ni una consolació ni una fugida del món. Demana ser practicada i alimentada.

Conferència Episcopal Alemanya, *Catecisme per a adults*³⁴

La nostra vida, que es realitza en la fe i en l'amor, està plena d'esperança. Quan els cristians parlen de la seva esperança, s'hi refereixen per l'actitud fonamental que els fa ser confiats i segurs que Déu complirà les promeses en Jesucrist: la salvació per a tot home i dona, per a l'Església, per a la humanitat sencera, i per a tota la creació en la glòria del cel nou i de la terra nova. Aquest és el contingut de l'esperança cristiana. D'ella n'hem de donar testimoniatge per totes les nostres petites esperances, fins i tot per les decepcions i els sofriments. Perquè Jesús ha vençut la mort pel sofriment sobre la creu i per la seva resurrecció, l'esperança no és vana en aquest món on tantes creus han estat i continuen estant aixecades.

L'esperança cristiana s'articula en l'aspiració original de l'home i la dona a la felicitat. Tota persona porta en ella una aspiració que no pot ser sadollada totalment d'un acompliment per sempre en un acabament últim i definitiu, per la salvació (cf. Rm 8, 24).

L'esperança cristiana és una altra cosa que l'optimisme i la creença en el progrés. En ella remetem la nostra vida a Déu, perquè tenim la confiança certa de trobar-hi l'acompliment definitiu. Per als cristians, l'esperança no és ni una consolació ni una fugida del món. Per a ells, la vida en aquest món que passa és un camí

³⁴ Primera part, III, 1.2, edició francesa, p. 51-55.

vers la vida eterna; és la raó que els fa comprometre en el món, ja que aquest món està cridat a la plenitud en Déu. La petició del *parenostre*, *vingui a nosaltres el vostre Regne*, significa que la voluntat de Déu manifesti els seus efectes en el món i ordeni la vida de tota persona. Perquè el Regne de Déu ja ha de prendre forma aquí i ara, encara que només tingui el seu acabament en l'eternitat.

L'esperança cristiana no ha de ser confosa amb una utopia intramundana que promet una felicitat inscrita en els límits d'aquest món i que s'aconsegueix per l'esforç humà i pels mitjans d'aquest món. Les utopies que prometen paradisos terrenals menen a la desesperació i al fatalisme, perquè les expectatives desmesurades no s'acompleixen. [...]

La salvació que podem esperar no és el resultat de l'esforç humà, sinó un do de la gràcia de Déu. La salvació consisteix en el fet que Déu ens dona la participació en la seva vida divina i que trobem el nostre acompliment en aquesta comunió. El fet que la salvació se'ns atorgui com un do no té com a conseqüència que hàgim de romandre inactius. Al contrari, l'esperança ens incita a donar forma a la nostra existència dirigint la mirada vers la realitat esperada de la nostra vida. L'esperança té, doncs, efectes en les actituds i el comportament de la humanitat. Dóna joia i confiança: *Però els qui confien en el Senyor recobren les forces, alcen el vol com les àguiles, caminen sense cansar-se, corren sense defallir* (Is 40, 31).

L'esperança preserva de la resignació. Dóna coratge fins i tot on, amb una mirada externa, tot sembla sense esperança. El cristià és capaç de superar el fracàs de moltes expectatives. Està convençut que el sentit de la vida no depèn de l'èxit de tal o tal empresa, sinó de l'orientació de tota la seva existència vers la vida eterna. És així com pot fins i tot esperar *contra tota esperança* (Rm 4, 18). Per això, l'esperança del futur i de la salvació també té un significat per al present.

L'esperança demana ser practicada i alimentada. Ho fem commemorant les gestes del Déu. Aquesta commemoració s'ha de convertir en acció de gràcies. Alimentem l'esperança donant gràcies a Déu per tot el que ha fet de bo. D'aquesta acció de gràcies en neixen la confiança i la seguretat.

La por al futur es troba amb una certa tensió amb l'esperança. A vegades sorgeix l'angoixa davant el futur i davant la novetat que representa. No només hi ha la seguretat alegre, sinó també la preocupació temorena i l'angoixa de cara a tot allò inesperat. L'esperança cristiana no allibera d'aquestes pors, però dona la força de fer-hi front i de suportar-les mantenint-nos units al Senyor que ha sofert ell mateix l'angoixa de la mort (cf. Mt 26, 37).

L'esperança és una expectació confiada unida a la paciència. La manca de confiança i de seguretat pot fer néixer la impaciència i fins i tot la desesperació. En la temptació de la desesperació, Déu, en la seva fidelitat, ens dona raons per mantenir la confiança: *Déu és fidel i no permetrà que sigueu temptats per damunt de les vostres forces* (1Co 10, 13).

Com a virtut teològica, l'esperança es realitza de manera particularment impressionant en la pregària. Jesús mateix ens ha ensenyat la pregària clàssica de

l'esperança, el parenostre, que orienta el nostre pensament i la nostra acció vers la vinguda del seu Regne. Quan la resem, segons el seu Esperit, es produeix, per la nostra confiança en Déu i en la seva promesa, una purificació alhora de les nostres expectatives pel futur, dels nostres desigs, de les nostres confiançaes i de les nostres pors.

2. Descobrir la Paraula

Text proposat per a la pregària en reunió: **Acció de gràcies (1Pe 1, 3-9).**

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Davant la manca d'esperança de la nostra època, som cridats a proposar la Bona Nova de la salvació amb alegria:

PAU VI, *Evangelii nuntiandi*, capítol VII, L'esperit de l'evangelització, § 80

La nostra època coneix igualment nombrosos obstacles, entre els quals ens acontentarem d'esmentar la manca de fervor. És tant més greu perquè ve de dins. Es manifesta en la fatiga i la desil·lusió, la rutina i el desinterès i, sobretot, la manca de joia i d'esperança. Exhortem, doncs, tots els qui, per un motiu qualsevol o en qualsevol grau, tenen la tasca d'evangelitzar, que alimentin en ells el fervor de l'esperit. [...]

Sí, certament, fóra un error imposar qualsevol cosa a la consciència dels nostres germans. Però proposar a aquesta consciència la veritat evangèlica i la salvació oferta en Jesucrist, amb plena claredat i amb absolut respecte envers les opcions lliures que després poden fer, lluny de ser un atemptat a la llibertat religiosa és un homenatge a aquesta llibertat, a la qual és oferta l'elecció d'un camí que fins i tot els no creients consideren noble i lloable. ¿És, doncs, un crim contra la llibertat de l'altre clamar amb alegria la Bona Nova, coneguda gràcies a la misericòrdia del Senyor? ¿I per què només la mentida i l'error, la degradació i la pornografia, haurien de tenir dret a ser proposats i sovint, malauradament, imposats per la propaganda destructiva dels mitjans de comunicació social, per la tolerància legal, per la por dels bons i l'audàcia dels dolents?

Aquesta manera respectuosa de proposar Crist i el seu Regne, més que un dret és un deure de l'evangelitzador. I és també un dret dels homes i de les dones, germans seus, de rebre, a través d'ell, l'anunci de la Bona Nova de la salvació. Aquesta salvació Déu pot accomplir-la en qui vulgui per camins extraordinaris que només ell coneix. [...]

Que sigui aquesta l'alegria més gran de les nostres vides lliurades. I que el món del nostre temps, que cerca de vegades amb angoixa, a vegades amb esperança, pugui rebre la Bona Nova, no per part d'evangelitzadors tristos i desanimats,

impacients o angoixats, sinó de ministres de l'Evangeli, la vida dels quals irradia el fervor dels qui han rebut en ells la joia de Crist i que accepten de jugar-se la vida, perquè el Regne sigui anunciat i l'Església implantada al cor del món.

L'esperança cristiana orientada decididament en la vida concreta de cara a l'eternitat.

Després de recitar el pàrenostre, diem: «Conforta'ns davant les proves en aquesta vida on esperem la felicitat que promets i l'adveniment de Jesucrist, el nostre salvador».

La posició del cristià de cara l'esperança és complexa i vàlida.

No ens alienem de les esperances terrenals, els ulls exclusivament girats vers l'esperança eterna, però tampoc no ens submergim en allò que és efímer oblidant l'eternitat.

No perdem de vista que el Creador ha confiat a l'home i a la dona el dret i el deure de dominar la naturalesa i de completar la creació, però tampoc no oblidem que només som cocreadors i que les nostres esperances enfonsen les seves arrels en la magnanimitat i la generositat del Pare que ens ha volgut a la seva imatge i semblança i que ens fa participar de la seva pròpia naturalesa divina.

La nostra esperança no és ingènua i no tem d'afrontar obstacles. Té el coratge de mirar-los de prop, treballa per superar-los comptant amb la seva pròpia força sense oblidar, tanmateix, que el Fill de Déu es va fer home i ja va començar el treball d'alliberament de la humanitat que ens correspon de dur a terme, amb l'ajuda divina.

Fóra una audàcia excessiva, fóra un somni irrealitzable, fóra una esperança ingènua pensar «l'esperança en una comunitat mundial»?

Dom HELDER CAMARA

Proposta per a un deure d'asseure's

- «Donar compte de l'esperança que hi ha en nosaltres». Com es tradueix concretament això en la nostra parella?
- Quan podem escollir sobre l'ús del nostre temps lliure, del nostre diner, com ho fem perquè estiguin d'acord amb el disseny de Déu?
- Com ens ajudem, en parella, a viure en l'esperança o a donar-ne compte? El sagrament de la reconciliació, en què és un sagrament d'esperança per a la nostra parella?

Suggeriment per donar-se una regla de vida

- ◆ Examinar en la meua vida tot el que obstaculitza l'esperança cristiana i escollir un d'aquests aspectes concrets per millorar-la.

C. REUNIR-SE PER COMPARTIR I COMPENDRE

Vegeu l'apartat C del capítol primer, p. 27.

Notes

D. TEXT DE PREGÀRIA

Pregària d'un laic

Déu sant, sé que la meva responsabilitat de cristià creix. He de donar compte de la manera en què uso els dons i els carismes que em fan viure per als altres tant com per a mi. No he de predicar des de la trona, sinó —i és més difícil encara— que he de donar testimoniatge de l'Evangelí amb la meua vida. Al meu entorn, on no es refusa obertament el cristianisme ni tampoc se l'estima veritablement, però on es pren tot el que sigui religió per tabú, esdevé particularment difícil de mostrar qui sóc en el moment just i en el lloc just; és difícil de tenir la posició de qui no ha compromès realment la seva vida fins que no es decideix a posar-la entre les teves mans, o Déu, i a viure en la teua gràcia.

Els cristians més fermes i menys tímids fan la prova que —quan s'han franquejat barreres— el seu testimoniatge "obre les portes" a d'altres, quan semblaven totalment tancades. Per què sóc tan poruc i tan covard?, ja que he de confessar que ho sóc. Paraules com 'missioner', 'apostòlic' i d'altres sonen terriblement passades de moda per a molta gent. Però, què passa amb la mateixa realitat? Si ella és absent, no és potser un signe que el meu cristianisme de laic és pobre i feble?

Oh, Déu, dóna'm el coratge i la força de ser un laic digne del nom de cristià!

KARL RAHNER

Propera reunió:

- El:
- A casa de:

Capítol quart

Ministeri de la parella en l'Església i en el món

Primera reunió - PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LA REALITAT

Obrint el diccionari, llegim que la paraula 'ministeri' de llatí '*ministerium*', servei, significa les «funcions o càrrecs que s'exerceixen»³⁵ i el diccionari precisa que 'ministeri' «es diu especialment del sacerdoci».

En aquest capítol tractarem, doncs, d'interrogar-nos i de prendre una consciència més gran 'de les funcions i dels càrrecs' de les parelles cristianes casades en l'Església i en el món. Afegim que, en l'esperit d'aquest tema, s'entén que aquesta missió concerneix més particularment l'àmbit propi de la vida dels esposos i del sagrament del matrimoni.

És clar que sempre s'ha reconegut d'una manera o d'una altra la missió dels pares en l'Església. Sant Tomàs d'Aquino va parlar molt d'aquest ministeri, comparant-lo al de l'orde; però només el Concili Vaticà II i els documents posteriors han reconegut veritablement aquest servei, en particular la *Familiaris consortio*. Aquest document parla clarament i amplament del ministeri conjugal i familiar. A més, la *Gaudium et spes* (§ 52) afirma: «Tots els membres de la família, cadascun segons el seu do, tenen la gràcia i la responsabilitat de construir dia rera dia la comunió de les persones pel servei recíproc i quotidià, compartint els béns, les joies i els sofriments».

³⁵ *Petit Larousse*, 1988.

Recordem les nostres esperances quan Pau VI ens parlava, en l'*Evangelii nuntiandi*, d'un fet bastant nou quan fa referència a la família en els termes següents: «En diverses ocasions de la història i al Vaticà II, la família ha merescut amb es- creix el nom d'Església domèstica. Això significa que cada família cristiana hauria de reflectir els diferents aspectes de l'Església sencera. D'altra banda, la família, com l'Església mateixa, ha de ser un espai on l'Evangelí és transmès i a partir del qual és difós. És per això que en la família, conscient d'aquesta missió, tots els membres evangelitzen i són evangelitzats» (§ 71).

Així és possible, doncs, de parlar del ministeri conjugal, del servei que ens donem l'un a l'altre i als nostres fills. És en aquest compartir recíproc que l'Evangelí ha pogut ser transmès i acceptat per tots.³⁶

Al primer capítol hem mirat de prendre consciència de la situació actual del matrimoni cristià en la societat. Havíem abordat les 'ombres' i les 'llums' de la nostra realitat.

El Concili Vaticà II ha posat l'accent en el paper dels laics en l'Església. Més de trenta anys després, la disminució del nombre de les ordenacions sacerdotals i de les vocacions religioses augmenta encara més la necessitat de la participació activa dels laics en la vida de l'Església i per a la seva missió en un món culturalment descristianitzat.

Equip

En l'exhortació *Christifideles laici*,³⁷ el papa Joan Pau II presenta «la comunió eclesial [...] com una comunió "orgànica", anàloga a la d'un cos vivent i operant» i reforça aquesta noció de "cos" els membres del qual posen els seus propis dons al servei de la comunitat.³⁸ I continua el papa:

En efecte, [la comunió] es caracteritza per la simultània presència de la *diversitat* i de la *complementarietat* de les vocacions i condicions de vida, *dels ministeris*, dels carismes i de les responsabilitats. Gràcies a aquesta diversitat i complementarietat, cada fidel laic es troba *en relació amb tot el cos i li ofereix la seva aportació pròpia*. [...]

La comunió eclesial és, per tant, un do; un gran do de l'Esperit Sant, que els fidels laics són cridats a acollir amb gratitud i, ensems, *a viure amb un sentit profund de responsabilitat*. La manera concreta d'actuar-lo és a través de la participació en la vida i missió de l'Església, *al servei de la qual els fidels laics contribueixen amb les seves diverses i complementàries funcions i carismes*.³⁹

El fidel laic «no pot tancar-se mai en ell mateix, aïllant-se espiritualment de la comunitat; ans ha de viure en un continu intercanvi amb els altres, amb un viu sentit de fraternitat, en el goig d'una dignitat igual i en l'esforç per a fer fructificar,

³⁶ Extracte de la ponència donada per Maria Berta i José MOURA SOARES, llar responsable de la superregió de Portugal, al Collège ERI-SR a Dickinson (EUA) el juliol 2001.

³⁷ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Christifideles laici*, § 20.

³⁸ Cf. La diversitat dels dons de l'Esperit (1Co 12).

³⁹ Carisma, del grec *χαρισμα*: do fet per Déu a les persones per accomplir eficaçment la missió que els és confiada.

en unió amb els altres, l'immens tresor rebut en herència. L'Esperit del Senyor li confereix, igual que als altres, múltiples carismes; l'invita a prendre part en diferents ministeris i encàrrecs; li recorda, com també recorda als altres en relació amb ell, que tot allò que el distingeix *no significa una dignitat més gran, ans una especial i complementària habitació per al servei* [...]. D'aquesta manera, els carismes, els ministeris, els encàrrecs i els serveis del fidel laic existeixen en la comunió i per a la comunió. Són riqueses que es complementen entre elles a favor de tots, sota el guiatge prudent dels pastors».

El laic i, en el que ens concerneix més particularment, la parella, participen com a membres de ple dret en el Cos de Crist, en la seva missió de redempció de la humanitat. Ja pel nostre baptisme, i més encara pel sagrament del matrimoni, del qual en som els 'ministres', hem de posar els nostres carismes al servei del poble de Déu. El que és nou és ser cridat a aquest 'ministeri' com a parella, associació de dues persones humanes unides 'en una sola carn'. La beatificació de la parella Beltrame-Quattrocchi per Joan Pau II obre d'alguna manera la vida del reconeixement d'aquest 'ministeri' específic de la parella en el món i en l'Església. Les parelles, com a tals, actuen així «a favor de l'evangelització, de la santificació i de l'animació cristiana de les realitats temporals». ⁴⁰

Mentre que l'exhortació apostòlica de Joan Pau II, *Christifideles laici*, parla molt del 'ministeri' dels laics cristians, la paraula 'ministre' és reservada als 'ministres ordenats'. Però el papa insisteix més endavant sobre la missió dels fidels laics:

La missió salvífica de l'Església és portada a terme no solament pels ministres en virtut del sagrament de l'orde, sinó també per tots els fidels laics. Aquests, en virtut de la seva condició baptismal i de la seva vocació específica, participen en l'ofici sacerdotal, profètic i reial de Jesucrist. Cadascun en la seva mesura.

Els pastors, per tant, han de reconèixer i promoure els ministeris, oficis i funcions dels fidels laics, que tenen el seu *fonament sacramental en el baptisme i en la confirmació i, per a molts d'ells a més a més en el matrimoni*. ⁴¹

L'exhortació apostòlica atreu finalment la nostra atenció sobre la importància de la família com a "Església domèstica", noció ben coneguda dels Equips de la Mare de Déu, en tant que àmbit per excel·lència del ministeri de les parelles cristianes.

També la *família cristiana*, com a "Església domèstica" constitueix l'escola primigènia i fonamental per a la formació de la fe. Pare i mare *reben en el sagrament del matrimoni la gràcia i la responsabilitat de l'educació cristiana* en relació amb els fills, als quals *testifiquen i transmeten* alhora els valors humans i religiosos. ⁴²

Hi ha també matrimonis cristians que, a imitació d'Aquila i Priscil·la (cf. Ac 18 i Rm 16, 3 i següents), ofereixen un confortant testimoni d'amor apassionat a Crist i a l'Església, mitjançant la seva presència activa en terres de missió. ⁴³

⁴⁰ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Christifideles laici*, § 23

⁴¹ *ibid.*

⁴² JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Christifideles laici*, § 62.

⁴³ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Christifideles laici*, § 35.

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

1. Algunes pistes per situar-se en la realitat d'avui

Les ombres

- Vivim en un món marcat pel dubte i la incertesa. En un món cada vegada més globalitzat, vivim una angoixa cada vegada més gran de cara al futur, no només en relació a nosaltres, com a parella, sinó principalment en relació amb el futur dels nostres fills, en relació als joves d'aquesta generació.
- La incertesa de cara al futur condueix a gaudir de l'instant present, única realitat palpable. La noció de la durada esdevé totalment relativa, posant en perill la perennitat de la relació conjugal i, doncs, del matrimoni. El nombre de divorcis n'és una de les conseqüències.
- El món és cada vegada més competitiu, individualista i materialista, i ens empeny al consum.
- Les diferències entre generacions s'accentuen, menen a tensions cada vegada més fortes entre pares i fills.
- Davant d'aquesta evolució, molts matrimonis es troben sols i indefensos. D'això se'n segueix una dimissió dels pares i una permissivitat creixent que aboquen a una llibertat incontrolada dels fills.
- Els valors morals tradicionals desapareixen sense ser substituïts per valors equivalents. Els mitjans de comunicació i l'accés fàcil i sovint 'lúdic' a Internet juguen un paper primordial en aquesta evolució.
- Una marcada tendència vers l'aïllament familiar i conjugal mena els esposos a no ocupar-se del 'veí', a ser indiferents a l'"altre", a practicar un egoisme de dos.
- L'exaltació del cos arreu i especialment en la publicitat.
- L'infant rei.
- El desinterès per l'educació.
- El refús de la maternitat.

Les llums

- S'ha iniciat una reflexió més oberta i més sincera sobre la parella i la família, fins i tot en termes de moral tradicional.
- Sovint els fills mateixos, i la realitat, menen a reflexionar en els valors que passen i en els valors que resten.
- La presa de consciència creixent de la importància de la 'paternitat' responsable.
- Una presa de consciència de la família. Molts joves interrogats sobre els valors més importants en la seva vida responen «la família»;⁴⁴ «una família unida on regni la pau i la bona entesa» i «pares que els escoltin, els comprenguin, no els judiquin...; en una paraula, que els estimin».
- Molts joves que es comprometen en el matrimoni estan delerosos de «tenir èxit [sic] amb la seva parella» i prenen iniciatives concretes en aquest sentit.

⁴⁴ Valor en cap en una enquesta realitzada el 1990-1991 en una vintena de països europeus.

- Si el llenguatge canvia en els joves que es casen, el fons és sovint sòlid i no tan allunyat del de les generacions anteriors. A més, el neguit que tenen per l'autenticitat i la veritat empeny aquestes joves parelles a usar un vocabulari concret, en què els mots tenen un significat que comprenen i que reposa en valors concrets que poden i volen esforçar-se a assolir.
- Un respecte més gran vers les persones ferides pel fracàs de la seva unió és, potser paradoxalment, 'llum' en la crisi travessada pel matrimoni. Abans els divorciats i els divorciats casats de nou estaven sovint bandejats de la societat sota el pretext que el seu 'mal' exemple pogués fer de taca d'oli. Avui l'acollida i l'acompanyament, en què s'evita de 'judicar', són més 'constructius', obren la porta a una reflexió pastoral en el conjunt de l'Església, poble de Déu, i del Magisteri sobre les situacions tan variades viscudes per aquests cristians profundament ferits en i per l'amor.
- Fins i tot en els mitjans no cristians, les reflexions i les recerques sobre la parella posen cada vegada més en relleu:
 - les necessitats i els mitjans d'aprofundir el diàleg,
 - els valors de la relació i de la complementarietat,
 - el sentit de la fidelitat en el compromís,
 - la valoració de la dona,
 - la necessitat de considerar les dificultats o un fracàs en una relació com una lliçó i d'extreure'n les orientacions correctores per a un mateix, en lloc de canviar simplement de parella, solució reconeguda com rarament eficaç.

2. Interrogar-se per discernir

Vegeu l'inici del número 2 de l'apartat A del capítol primer, p. 16.

- En una època on la sexualitat és tan maltractada, tan exposada i banalitzada, ¿no estem cridats nosaltres, els matrimonis cristians, a intervenir, donant testimoni del que creiem i practiquem?
- En quina mesura el nostre ideal de matrimoni cristià ha evolucionat des del dia que ens vam conferir el nostre sagrament de matrimoni? Quines són les etapes que hi hem trobat? Ens hem adaptat al corrent del temps present, o ens hi hem resistit? Quins són els valors que hem conservat, que hem volgut transmetre als nostres fills? Quins han adoptat o refusat?
- Com contemplem la nostra missió (el nostre ministeri) de parella cristiana en la transmissió dels valors cristians del matrimoni?, en la nostra llar?, en el nostre entorn familiar?, en la comunitat eclesial més ampla que ens envolta?, en la societat on vivim?
- Quins són els obstacles que trobem en l'exercici del nostre ministeri? Com superar-los?
- En quina mesura som ajudats pels Equips, pel nostre equip, a respondre positivament a la crida del Concili i del papa a la participació dels laics en l'Església i en el món? Quines millores hi aportem?

No t'esposo perquè t'estimo, sinó per estimar-te.

BISMARCK

Les nostres preguntes personals

-

-

3. Descobrir la Paraula per canviar el cor

Aquests passatges de l'Esriptura seran meditats per cadascú durant el mes i servirà per a la pregària en reunió.

Salutacions personals (Rm 16, 3-5).

Apol·ló predica a Efes (Ac 18, 24-26).

Vida de la primera comunitat (Ac 2, 42-47).

4. Què diu el Magisteri

Concili Vaticà II, Constitució sobre l'Església, *Lumen gentium* § 33.

L'apostolat dels laics

33. Els laics, congregats en Poble de Déu i constituïts en un sol Cos de Crist sota un sol cap, són cridats, siguin quins siguin, en qualitat de membres vius, a tenir part en el creixement de l'Església i en la seva contínua santificació amb tota l'energia que han rebut per benefici del Creador i gràcia del Redemptor.

L'apostolat dels laics és una participació de la mateixa missió salvífica de l'Església, i a aquest apostolat tothom hi és cridat pel mateix Senyor en virtut del baptisme i de la confirmació. És amb els sagraments, però, amb la sagrada eucaristia principalment, que es comunica i es nodreix aquell amor envers Déu i els homes que és l'ànima de tot apostolat. Doncs bé, els laics són cridats d'una manera especial a fer que l'Església sigui present i activa en aquells llocs i ambients on ella no pot esdevenir la sal de la terra si no és a través d'ells. Així, doncs, ser laic, per raó dels mateixos dons que li han estat conferits, és un testimoni i un instrument viu, tot alhora, de la missió de la mateixa Església, segons la mesura que Crist ha fet gratuïtament (Ef 4, 7).

A part d'aquest apostolat que afecta tots els cristians absolutament, els laics, a més a més, poden ser cridats de distintes maneres a una col·laboració més directa amb l'apostolat de la jerarquia, per l'estil d'aquells homes i dones que ajudaven

l'apòstol Pau en l'Evangelí, bo i escarrassant-se en el Senyor (cf. Filipencs 4, 3 ; Romans 16, 3 i següents). A part d'això, són aptes perquè la jerarquia els confïi l'exercici de certs càrrecs eclesiàstics ordenats a un bé espiritual.

Així, doncs, incumbeix a tots els laics de col·laborar en la gran empresa que en el pla diví de salvació es reveli més i més a tots els homes de tots els temps i de totes les terres. Que tinguin, doncs, el camí obert pertot arreu perquè, segons les seves forces i les necessitats dels temps, participin també ells, activament, en l'obra salvadora de l'Església.

Joan Pau II, *Carta a les famílies*

... **em vau acollir**

22. Esposos i famílies d'arreu del món, l'Espòs és amb vosaltres! El papa vol dir-vos això, sobretot durant l'any que les Nacions Unides i l'Església dediquen a la família. *Déu ha estimat tant el món que ha donat el seu Fill únic perquè no es perdi cap dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu no ha enviat el seu Fill al món, perquè el món fos condemnat, sinó per salvar-lo per mitjà d'ell* (Jn 3, 16-17). *De la carn en neix carn, de l'Esperit en neix Esperit. No t'estranyis que t'hagi dit: «Cal que nasqueu de dalt»* (Jn 3, 6-7). Heu de néixer de l'aigua i de l'Esperit (cf. Jn 3, 5).

Vosaltres precisament, estimats pares i mares, sou els primers testimonis i ministres d'aquest nou naixement de l'esperit Sant. Vosaltres, que engendreu els vostres fills per a la vida terrenal, no oblideu que al mateix temps els engendreu per a Déu. Déu vol que neixin de l'Esperit Sant. Vol que siguin fills adoptius en el Fill unigènit que els dóna *poder d'esdevenir fills de Déu* (Jn 1, 12). L'obra de la salvació perdura en el món i es fa mitjançant l'Església. Tot això és obra del Fill de Déu, l'Espòs diví, que ens ha transmès el Regne del Pare i ens recorda a nosaltres, els seus deixebles: *El Regne de Déu és enmig vostre* (Lc 17, 21).

Joan Pau II, *Christífideles laicis*

La família, primer camp en el compromís social

40. La persona humana té una innata i estructural dimensió social pel fet de ser cridada, des del més íntim d'ella mateixa, a la *comunió* amb els altres i a la *donació* als altres: «Déu, que mira paternalment per tothom, ha volgut que tots els homes constituïssin una sola família i es tractessin fraternalment els uns als altres». I així, la *societat*, fruit i senyal de la *sociabilitat* de l'home, revela la seva veritat en el fet de ser una *comunitat de persones*.

Es dóna així una interdependència i reciprocitat entre les persones i la societat: tot el que es realitza a favor de la persona és també un servei prestat a la societat, i tot el que es realitza a favor de la societat esdevé finalment en benefici de la persona. Per això, el treball apostòlic dels fidels laics en l'ordre temporal revesteix sempre i inseparablement el significat del servei a l'individu en la seva unitat i irrepetibilitat, i del servei a tots els homes.

Ara bé, l'expressió primera i originària de la dimensió social de la persona és *el matrimoni i la família*: «Però Déu no va crear l'home, perquè estigués sol. Des del principi *els creà home i dona* (Gn 1, 27), i aquesta societat d'home i dona és l'expressió primera de la comunió entre persones humanes». Jesús ha tingut cura de restituir al matrimoni la seva total dignitat i a la família la seva solidesa (cf. Mt 19, 3-9); i sant Pau ha mostrat la profunda relació del matrimoni amb el misteri de Crist i de l'Església (cf. Ef 5, 22—6,4 ; Col 3, 18-21 ; 1Pe 3, 1-7).

El matrimoni i la família constitueixen *el primer camp per al compromís social dels fidels laics*. És un compromís que només pot ser dut a terme adequadament tenint la convicció del valor únic i insubstituïble de la família per al desenvolupament de la societat i de la mateixa Església.

La família és la cèl·lula fonamental de la societat, bressol de la vida i de l'amor en què l'home 'neix' i 'creix'.

Cal reservar a aquesta comunitat una sol·licitud privilegiada, sobretot cada cop que l'egoisme humà, les campanyes antinatalistes, les polítiques totalitàries i també les situacions de pobresa i de misèria física, cultura i moral, a més de la mentalitat hedonista i consumista, eixuguen les fonts de la vida, mentre les ideologies i els diversos sistemes, al costat de formes de desinterès i desamor, atempten contra la funció educativa pròpia de la família.

Urgeix, per tant, una tasca àmplia, profunda i sistemàtica, sostinguda no només per la cultura sinó també per mitjans econòmics i instruments legislatius, adreçada a assegurar a la família el seu paper de *lloc primari "d'humanització"* de la persona i de la societat.

El compromís apostòlic dels fidels laics amb la família és primer de tot el de convèncer la mateixa família de la seva identitat de primer nucli social de base i del seu original paper en la societat, perquè esdevingui cada cop més *protagonista actiu i responsable* del propi creixement i de la pròpia participació en la vida social. D'aquesta manera, la família podrà i haurà d'exigir a tothom —començant per les autoritats públiques— el respecte als drets que, salvant la família, salven la mateixa societat.

Tot el que hi ha escrit en l'exhortació *Familiaris consortio* sobre la participació de la família en el desenvolupament de la societat i tot el que la Santa Seu, a invitació del Sínode dels Bisbes de 1980, ha formulat amb la *Carta dels drets de la família*, representa un programa operatiu, complet i orgànic per a tots aquells fidels laics que, per diferents motius, estan implicats en la promoció dels valors i exigències de la família; un programa l'execució el qual ha d'urgir-se amb un sentit d'oportunitat i decisió tant més gran com més greus es fan les amenaces a l'estabilitat i fecunditat de la família, i com més pressiona i més sistemàtic esdevé l'intent de marginar la família i de treure importància al seu pes social.

Tal com demostra l'experiència, la civilització i la cohesió dels pobles depèn sobretot de la qualitat humana de les seves famílies. Per això, el compromís apostòlic orientat a favor de la família assoleix un incomparable valor social. Per la seva banda, l'Església està profundament convençuda d'això, sabent perfectament que «el futur de la humanitat passa a través de la família».

A propòsit de la moral, sant Tomàs d'Aquino diu:

«No es tracta ni dels meus deures ni dels meus drets, sinó del que fa felices les persones, les persones que tenen un esperit que busca comprendre, un cor que desitja ardentment estimar i ser estimat, i un cos per expressar aquests sentiments.»

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Homilia del papa Joan Pau II

per a la beatificació dels esposos Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi
diumenge, 21 d'octubre de 2001, Jornada Mundial de les Missions

1. [...] Avui ens hem trobat per a la *beatificació de dos cònjuges*, Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi. Amb aquest solemne acte eclesial volem posar en evidència un exemple de resposta afirmativa a la pregunta de Crist [*Però quan el Fill de l'home vindrà, creieu que trobarà fe a la terra?* (Lc 18, 8)]. La resposta és donada per dos esposos, que visqueren a Roma en la primera meitat del segle vint, un segle en què la fe en Crist va ser posada a dura prova. També en aquells anys difícils els cònjuges Luigi i Maria van mantenir la llàntia encesa —*lumen Christi*— i la van transmetre als seus quatre fills, tres dels quals són avui presents aquí. Estimadíssims, de vosaltres escrivia així la vostra mare: «Els eduquem en la fe, perquè coneguin Déu i l'estimin (*L'ordit i la trama*, p. 9). Però aquella flama viva els vostres pares la transmeteren també als amics, als coneguts, als col·legues... I ara, des del cel, la donen a tota l'Església. [...]

2. No podia haver-hi ocasió més feliç i més significativa que la d'avui per a celebrar els vint anys de l'exhortació apostòlica *Familiaris consortio*. Aquest document continua encara avui de gran actualitat; a més d'il·lustrar el valor del matrimoni i les tasques de la família, demana un compromís en el camí de santedat a la qual els esposos són cridats en virtut de la gràcia sacramental, que «no s'exhaureix en la celebració del sagrament del matrimoni sinó que acompanya els cònjuges al llarg de tota l'existència (*Familiaris consortio*, § 56). La bellesa d'aquest camí resplendeix en el testimoniatge dels beats Luigi i Maria, expressió exemplar del poble italià, que tant deu al matrimoni a la família fundada sobre aquest.

Aquests cònjuges visqueren, a la llum de l'Evangeli i amb gran intensitat humana, l'amor conjugal i el servei a la vida. Van assumir amb plena responsabilitat la tasca de col·laborar amb Déu en la procreació, dedicant-se generosament als fills per educar-los, guiar-los, orientar-los al descobriment del seu disseny d'amor. D'aquest terreny espiritual tan fèrtil brollaren vocacions al sacerdoci i a la vida consagrada, que demostren com el matrimoni i la virginitat, a partir del comú arrelament en l'amor esponsal del Senyor, estan íntimament lligats i s'il·luminen recíprocament.

Acudint a la paraula de Déu i al testimoniatge dels sants, els beats esposos visqueren una vida ordinària d'una manera extraordinària. Entre les joies i les preocupacions d'una família normal, van saber realitzar una existència extraordinàriament rica d'espiritualitat. Al centre, l'eucaristia quotidiana, a la qual s'ajuntaven la devoció filial a la Verge Maria, invocada amb el rosari recitat cada vespre, i la referència a assenyats consellers espirituals. Així saberen acompanyar els fills en el discerniment vocacional, animant-los a valorar qualsevol cosa «del sostre en amunt», com sovint i amb simpatia els agradava dir.

3. La riquesa de fe i d'amor dels cònjuges Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi és una demostració viva del que el Concili Vaticà II afirmà sobre «la crida de tots els fidels a la santedat», especificant que els cònjuges persegueixen aquests objectius *propriam viam sequentes*, «seguint el propi camí» (*Lumen gentium*, § 41). Aquesta precisa indicació del Concili troba avui una realització amb la primera beatificació d'una parella d'esposos: per a ells la fidelitat a l'Evangeli i l'heroïcitat de les virtuts van ser descobertes a partir de la seva vivència com a cònjuges i com a pares.

En la seva vida, com en la de tantes altres parelles d'esposos que cada dia despleguen amb compromís les tasques de pares, es pot contemplar la revelació sacramental de l'amor de Crist per l'Església. Els esposos, en efecte, «omplint la missió conjugal i familiar amb la força d'aquest sagrament, i plens d'aquell esperit de Crist amb què la fe, l'esperança i la caritat amaren tota la seva vida, progressen més i més vers la perfecció personal i la santificació mútua i, per tant, la glorificació de Déu en comú» (*Gaudium et spes*, § 49).

Estimades famílies, avui tenim una singular confirmació que el camí de santedat fet junts, com a parella, és possible, és bell, és extraordinàriament fecund i és fonamental per al bé de la família, de l'Església i de la societat.

Això demana invocar el Senyor, perquè siguin cada vegada més nombroses les parelles d'esposos que puguin transparentar, en la santedat de la seva vida, el "gran misteri" de l'amor conjugal, que té l'origen en la creació i es compleix en la unió de Crist amb l'Església (cf. Ef. 5, 22-33).

4. Com cada camí de santificació, també el vostre, estimats esposos, no és fàcil. Cada dia afronteu dificultats i proves per ser fidels a la vostra vocació, per cultivar l'harmonia conjugal i familiar, per dur a terme la missió de pares i per participar a la vida social.

Sapigueu cercar en la paraula de Déu la resposta a tants interrogants que la vida de cada dia us planteja. Sant Pau, en la segona lectura, ens ha recordat que *tota l'Escriptura és inspirada per Déu i útil per a ensenyar, refutar, corregir i educar en el bé* (2Tm 3, 16). Sostinguts per la força d'aquesta paraula, podreu junts insistir amb els vostres fills en tot moment, *quan és oportú i quan no ho és*, avisant-los i exhortant-los *com qui té molta paciència i sap ensenyar* (2Tm 4, 2).

La vida conjugal i familiar pot conèixer també moments de desconcert. Sabem quantes famílies estan temptades en aquests casos pel descoratjament. Penso, en particular, en els qui viuen el drama de la separació; en el qui ha d'afrontar la ma-

laltia i en el qui sofreix la desaparició prematura del cònjuge o d'un fill. També en aquestes situacions es pot donar un gran testimoni de fidelitat en l'amor, fet encara més significatiu per la purificació a través del pas en el gresol del dolor.

6. Estimadíssims, l'Església confia en vosaltres, per afrontar els reptes que l'esperen en aquest nou mil·lenni. Entre els camins de la seva missió «la família és la primera i la més important» (*Carta a les famílies*, § 2); l'Església hi compta, i la crida a ser «un veritable subjecte d'evangelització i d'apostolat» (*ibid.*, § 16).

Estic segur que estareu a l'alçada de la tasca que us espera, en cada lloc i circumstància. Us encoratjo, estimats cònjuges, a assumir plenament el vostre paper i les vostres responsabilitats. Renoveu en vosaltres l'impuls missioner, fent de les vostres cases llocs privilegiats per a l'anunci de l'acolliment de l'Evangelí, en un clima de pregària i en l'exercici concret de la solidaritat cristiana.

L'Esperit Sant, que omplí el cor de Maria perquè, en la plenitud dels temps, concebés el Verb de la vida i l'acollís junt amb el seu espòs Josep, us sostingui i us enforteixi. Que ella ompli els vostres cors de joia i de pau, de manera que sapigueu tributar lloances cada dia al Pare del cel, del qual davalla tota gràcia i tota benedicció. Amén!

Al servei dels fills⁴⁵

El Senyor ha distribuït a la parella i a cada un diversos carismes, no per a la glòria personal sinó per al servei de l'altre i perquè, rebent el do de l'Esperit, puguem mantenir el seu Amor. I, així, la salvació d'un es transmet a l'altre.

És amb totes les nostres febleses i totes les nostres virtuts que Déu, permetent la nostra unió sacramental, ens ha concedit la fecunditat —no solament la fecunditat visible, l'expressió màxima de la qual són les nostres filles, sinó també la meravellosa fecunditat espiritual, un testimoni de caritat que ens és demanat constantment en aquest camí que volem fer en família.

Passar el testimoni de la fe i de la vida a les nostres filles és un altre factor d'unió, a fi que el servei que ens donem sigui sempre fet en nom del Senyor. Sempre hem volgut tenir, pel que fa a les nostres filles, una relació en un esperit de pobresa i d'humilitat. Humilitat per acceptar la voluntat de Déu per a elles. Humilitat dia rera dia en els revessos que ha pogut comportar la nostra missió d'educadors.

Comprenem que elles ens són confiades per Déu; i hem de donar-li compte del nostre despreniment i de la nostra humilitat. La nostra participació en la preparació dels seus baptismes, primeres comunions, confirmacions, matrimonis, ha estat sempre molt important per a les nostres vides, així com preparar aquestes festes en un ambient d'alegria, mostrant-los l'etapa franquejada, el moment decisiu viscut, el creixement cristià que es produïa en les seves vides. Perquè tot això ha es-

⁴⁵ Extracte de la ponència pronunciada per Maria Berta i José MOURA SOARES, llar responsable de la superregió de Portugal, al Col·legi ERI-SR de Dickinson (EUA), el juliol de 2001.

tat possible, per haver transmès la necessitat de l'aspecte religiós en les seves vides, donem gràcies a Déu.

Temíem els valors extrems en la seva educació, perquè sabíem que podíem caure fàcilment en la destrucció de la unitat familiar. En efecte, és difícil, però fascinant, de trobar un equilibri entre llibertat i justícia, drets i deures, exigència i condescendència. No hem de ser indiferents a la llibertat i, pel que fa als nostres fills, a l'acceptació de la pluralitat d'opcions, al reconeixement dels seus conceptes especials o culturals.

Vèiem sovint que era necessari parar-se i fer una revisió junts, un reajustament del mètode emprat en el nostre servei de pares.

Cada un coneixia bé les dificultats de l'altre, les seves alegries íntimes, els seus desànims amagats, la paraula que calia oferir en el camí recorregut i per recórrer. Solament en aquesta forta unió, on cada un rep i dóna al servei d'una missió tan gran, hem pogut trobar les forces per continuar el nostre ministeri.

Ser ministres de la família significa també acceptar les tensions existents, veure-les no com a insuperables, sinó assumir-les com una part essencial del nostre propi creixement.

Correspon a nosaltres, pares, de viure aquestes tensions en la perspectiva de la fe, perquè senyalen els camins. És a través de les opcions successives com els nostres fills aprenen a viure, ajudats a créixer en la fe pel nostre testimoniatge, sovint silenciós, però perseverant, durant tots aquests anys que hem mirat de viure segons l'Evangeli. La cèl·lula familiar requereix l'estabilitat i la seguretat, el suport econòmic també juga un paper important. Com viure i fer viure aquí l'Evangeli, quan se'ns diu que no ens neguitem per l'endemà...?

La frase «la resta se us donarà de més a més» es refereix a la seguretat del pa de cada dia, als valors d'ajuda mútua fraterna que la família desenvoluparà, esdevenint cada vegada més una comunitat cristiana i fent créixer els seus talents.

L'educació de les nostres filles i tota la nostra existència ens ha dut constantment a escollir entre això i allò. No és fàcil resistir-se per no vacillar i caure en el consum exagerat i el materialisme.

En aquest món materialista, les tensions s'accentuen. Sovint les nostres filles ens interpel·laven en nom de l'Evangeli. Acceptar aquesta confrontació o progressar-hi per servir millor ha estat essencial per a la formació de les nostres filles i per al nostre propi creixement. A vegades fins i tot hem fet i hem dit coses que serien impossibles sense la presència real de Déu. Els pares, com a ministres del seu matrimoni viscut dia a dia, actualitzen dinàmicament la gràcia del matrimoni concedida per Déu cada dia, perquè es vessi constantment sobre tota la família.

Per parlar del ministeri conjugal, no n'hi ha prou amb què cada membre tingui fe. Cada membre ha d'estar disponible per comunicar aquesta fe als altres, compartir-la, expressar-la en totes les nostres relacions, sobretot familiars.

És en aquest entorn familiar on sentim de debò el camí vers el Pare, perquè el creixement de les nostres filles i dels nostres néts, amb la velocitat de la joventut i no amb la lentitud dels nostres anys, ens dóna la noció de la provisionalitat, ajudant-nos a refusar la instal·lació i a acollir el demà de Déu.

Déu ens concedeix també la gràcia d'ajudar en l'educació i la formació dels nostres néts, on podem assaborir la bellesa del descloure's amb una altra mirada i amb més dolcesa. En efectes, l'amor i la caritat esdevenen els dos principis fonamentals de les relacions entre pares, fills, germans i germanes, perquè les tensions siguin resoltes en la fe estimulada per l'Evangelí. D'altra banda, la família s'ha d'inserir en l'Església i en el món, esdevenint cada vegada més oberta i comunicativa, promovent relacions recolzades en l'amor, la llibertat i la justícia. [...]

Els Equips de la Mare de Déu són per a nosaltres un indret on el carisma evangelitzador de les famílies es manifesta amb un sentit molt particular d'unitat i d'especificitat. La nostra adhesió i la nostra disponibilitat a aquest Moviment de l'Església, i no a un altre, han estat la resposta incondicional al carisma del EMD. Hi hem trobat la solució per a moltes de les nostres necessitats i de les nostres expectatives més profundes: la tranquil·litat i la pau, quan trobem aquestes respostes, ens menen a acceptar les crides del Moviment, essent sempre conscients dels nostres límits i de les nostres debilitats.

Combregant amb aquest esperit, ens sentim obligats a actuar amb coherència, perquè aquesta riquesa no es perdi i perquè hi hagi cada vegada més parelles que vulguin entrar en els EMD.

Aquest do de Déu, que acollim amb agraïment, no el podem guardar per a nosaltres mateixos. Al contrari, hem de compartir-lo amb altres parelles, com ens recorda sant Lluç: *Déu demanarà molt d'aquells a qui ha donat molt, reclamarà més d'aquells a qui ha confiat més* (Lc 12, 48).

Tenint en compte la importància que s'ha de donar a l'educació de la fe i a la transmissió dels valors, no podem oblidar un principi essencial: no es pot transmetre allò que no es té, no es pot educar en allò que no es creu.

Així és com hem avançat, seguint el Senyor, units i reforçats per un amor específic que ens ha donat també una aptitud particular per prendre cura dels qui sofreixen, dels qui tenen fam, i sobretot dels qui no tenen família, perquè els puguem transmetre de manera natural tot l'amor rebut del Pare.

Proposta per a un deure d'asseure's

- ◆ Què en pensem del títol del present capítol: «Ministeri de la parella en l'Església i en el món»? Mirem de prendre consciència plegats de quina manera exercim, en parella, aquest ministeri davant els nostres fills, els altres membres de la nostra família, els joves que projecten casar-se o que 'viuen' en parella, casats o no; persones ferides pel fracàs de la seva parella, etc.
- ◆ Ens podríem interrogar sobre la manera que els nostres propis pares exerciren el seu 'ministeri conjugal' en la petita 'Església domèstica' que fou, o és encara, la família en la que hem crescut. Com ha influït aquest ministeri en la nostra personalitat?, en la nostra vida d'adolescent?, en la nostra vida d'adult?, en el nostre propi ministeri de parella i de pares?

Suggeriments per donar-se una regla de vida

- ◆ Fer un apropament positiu vers una determinada parella en dificultat o una persona ferida pel fracàs del seu matrimoni.
- ◆ Les parelles en 'bona salut' tenen també necessitat de ser acaroades pel Senyor! Incloure sistemàticament en la meua oració diària una intenció particular per una parella del meu entorn pròxim, que conegui bé. La confio a la bondat de Déu, a la seva tendresa.

C. DISCUSSIÓ SOBRE EL TEMA D'ESTUDI

Vegeu els números 1 i 2 de l'apartat C del capítol primer, p. 20.

Preguntes i problemes que seran discutits en la propera reunió

(Escriviu aquí sota el que avui hem convingut d'aprofundir durant el proper mes i de compartir en la propera reunió.)

-

-

-

D. TEXT DE PREGÀRIA

Senyor, dónes a cadascú el temps de fer
el que Tu desitges que faci.
Però no s'ha de prendre el temps,
malversar el temps,
matar el temps,
perquè el temps és un regal que Tu ens fas,
però un regal moridor,
un regal que no es conserva.

Senyor, tinc temps,
 tinc tot el meu temps,
 tot el temps que tu em dones,
 els anys de la meva vida,
 els dies de la meva vida,
 els dies dels meus anys,
 les hores dels meus dies,
 són tots meus.

A mi em toca omplir-les, tranquil·lament, amb calma,
 però omplir-les senceres, fins dalt,
 per oferir-te-les, i que de la seva aigua insípida
 en facis un vi generós, com ho feres a Canà,
 per unes noces humanes.

No et demano aquesta nit,
 Senyor,
 el temps de fer això,
 i després encara allò altre.
 Et demano la gràcia,
 de fer conscientment,
 en el temps que em dones,
 el que tu vols que faci.

MICHEL QUOIST

Per a la propera reunió: «Reflexionar per canviar i comprometre's»

1. Llegir els textos proposats en l'apartat A de la segona reunió.
 2. Preparar de manera més profunda les preguntes retingudes i seleccionades en conclusió de la primera reunió i que la llar encarregada de la seva animació haurà tingut compte de recordar.
 El temps de compartir el tema de la segona reunió serà, doncs, consagrat a comunicar-nos els uns als altres el fruit d'aquesta reflexió aprofundida.
 La preparació del tema pot ser l'ocasió d'un deure d'asseure's sobre la nostra parella i el nostre «sí» conjugal, a partir de la proposta que ens és feta.
 3. L'apartat B, «Per ajudar-nos a reflexionar durant el mes» de la segona reunió ens permet caminar individualment i en parella entre les dues reunions. Ens ha de conduir a canviar els nostres costums, a trencar les nostres rutines; en una paraula, a evolucionar.
-

Capítol quart

Ministeri de la parella en l'Església i en el món

Segona reunió - REFLEXIONAR PER CANVIAR I COMPROMETRE'S

A. PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ

1. Un breu recordatori...

Vegeu el número 1 de l'apartat A del capítol primer, p. 23.

Un matrimoni feliç és una llarga conversa sempre massa breu.

ANDRÉ MAUROIS

2. Algunes referències per ajudar-nos en la nostra reflexió

Copresència coordinada i col·laboració dels homes i de les dones⁴⁶

52. A l'aula sinodal no ha mancat la veu dels qui han expressat la por que una excessiva insistència centrada sobre la condició i el paper de les dones pogués de-

⁴⁶ JOAN-PAU II, exhortació apostòlica *Christifideles laici*, § 52.

sembocar en un oblit inacceptable: el referit *als homes*. En realitat, diverses situacions eclesials s'han de plànyer per l'absència o l'escassíssima presència dels homes, una part dels quals abdica de les seves pròpies responsabilitats eclesials, deixant que siguin assumides només per les dones, com, per exemple, la participació en la pregària litúrgica a l'església, l'educació i concretament la catequesi dels propis fills i d'altres infants, la presència en trobades religioses i culturals, la col·laboració en iniciatives caritatives o missioneres.

Cal urgir pastoralment la presència coordinada dels homes i de les dones per fer més completa, harmònica i rica la participació dels fidels laics en la missió salvífica de l'Església.

La raó fonamental que exigeix i explica la simultània presència i la col·laboració dels homes i de les dones no és tan sols, com s'ha fet notar, la més gran significativitat i eficàcia de l'acció pastoral de l'Església; i encara menys la simple dada sociològica d'una convivència humana, que naturalment és feta d'homes i de dones. És, més aviat, el disseny originari del Creador que des del "principi" ha volgut l'ésser humà com una "unitat de dos"; ha volgut l'home i la dona com a primera comunitat de persones, arrel de qualsevol altra comunitat i, al mateix temps, com a "signe" d'aquella comunitat interpersonal d'amor que constitueix la misteriosa vida íntima de Déu U i Tri.

Precisament per això, la manera més comuna i capil·lar, i al mateix temps fonamental, per assegurar aquesta presència coordinada i harmònica d'homes i dones en la vida i en la missió de l'Església, és l'exercici dels deures i responsabilitats del matrimoni i de la família cristiana, en què es transparenta i comunica la varietat de les diverses formes d'amor i de vida: la forma conjugal, paterna i materna, filial i fraterna.

Llegim a l'exhortació *Familiaris consortio*: «Si la família cristiana és aquesta comunitat els vincles de la qual són renovats per Crist mitjançant la fe i els sagraments, la seva participació en la missió de l'Església s'ha de realitzar segons "una modalitat comunitària". Junts, per tant, els cònjuges "com a matrimoni", i els pares i fills "com a família", han de viure el seu servei a l'Església i al món. [...]

La família cristiana edifica, a més, el Regne de Déu en la història mitjançant aquestes mateixes realitats quotidianes que fan relació i singularitzen la seva "condició de vida". És aleshores en "l'amor conjugal i familiar" —viscut en la seva extraordinària riquesa de valors i exigències de la totalitat, unicitat, fidelitat i fecunditat— on s'expressa i es realitza la participació de la família cristiana en la missió profètica, sacerdotal i reial de Jesucrist i de la seva Església».

Situant-se en aquesta perspectiva, els pares sinodals han reafirmat el significat que el sagrament del matrimoni ha d'assumir en l'Església i en la societat, per il·luminar i inspirar totes les relacions entre l'home i la dona. En aquest sentit, han afirmat «la urgent necessitat que cada cristià visqui i anunciï el missatge de l'esperança contingut en la relació entre home i dona.

El sagrament del matrimoni, que consagra aquesta relació en la seva forma conjugal i la revela com a signe de la relació de Crist amb la seva Església, conté un ensenyament de gran importància per a la vida de l'Església. Aquest ensenyament

ha d'arribar a través de l'Església al món d'avui; totes les relacions entre home i dona s'han d'inspirar en aquest esperit.

L'Església ha d'explorar encara més plenament aquesta riquesa». Els mateixos pares sinodals han fet notar justament que «cal que siguin recuperades l'estimació de la virginitat i el respecte per la maternitat» un cop més, per al desenvolupament de vocacions diverses i complementàries en el context viu de la comunió eclesial i al servei del seu continuat creixement.

Carta del papa Joan Pau II als EMD francesos en la celebració de la Carta

El proper 8 de desembre, els Equips de la Mare de Déu, fundats pel pare Henri Caffarel, celebraran el 50è aniversari de la promulgació de la seva Carta. En aquesta feliç circumstància, recordo l'alta figura del fundador del vostre Moviment i me n'alegro intensament amb aquesta assemblea, que mostra la vitalitat dels Equips de la Mare de Déu i la seva presència a tots els continents.

La dinàmica del vostre Moviment és una escola de vida personal i de vida conjugal i familiar. El sagrament del matrimoni, signe de l'aliança entre Déu i el seu poble, entre Crist i la seva Església, és a la vegada un camí de santedat (*Lumen gentium*, § 11; cf. § 41), un servei a la vida (cf. *Evangelium vitæ*, § 39) i el lloc del testimoniatge essencial dels cònjuges.

La missió primordial de la parella cristiana consisteix a viure plenament les exigències de la unió: «la indissolubilitat i la fidelitat en la donació recíproca definitiva» (*Catecisme de l'Església catòlica*, § 1643) i l'obertura a la fecunditat, per tal de ser «els testimonis d'aquest misteri de caritat que el Senyor ha revelat al món per la seva mort i la seva resurrecció (cf. Ef 5, 25-27)» (*Gaudium et spes*, § 52). Els equipers prenen «consciència de la seva missió de "paternitat responsable"», que comporta sobretot una «relació profunda amb l'ordre moral objectiu, establert per Déu, la consciència recta de la qual és la fidel intèrpret» (Pau VI, *Humanæ vitæ*, § 10).

Els esposos descobreixen, tanmateix, que en el matrimoni «es compleix el misteri pasqual de mort i de resurrecció» (Pau VI, *Al·locució als Equips de la Mare de Déu*, 4 de maig de 1970, núm. 6); ja que, pel progrés de la vida moral, cada un és de mica en mica purificat i, en el do i el sacrifici d'un mateix, com en les dificultats inevitables que poden provar l'amor conjugal, la parella i la família s'edifiquen i s'enforteixen.

En l'Església, la comunitat familiar realitza que ella és una petita Església, composta per pecadors perdonats que caminen per la via de la santedat, gràcies al suport d'aquells que el Senyor ha reunit en una mateixa llar.

Les parelles que participen en un moviment com el dels Equips de la Mare de Déu prenen mitjans particulars per afirmar el «sí» del seu compromís i per viure el seu amor, amb l'ajuda d'altres parelles. Al llarg de les trobades, els equipers tenen la possibilitat de perfeccionar la seva formació humana i cristiana, de compartir el que constitueix la seva vida conjugal i familiar, en el respecte i la intimitat de cada llar.

Donen gràcies pel camí recorregut i demanen l'ajut del Senyor. Reben un nou alè per al futur i són sostinguts per superar les dificultats i les inevitables tensions de la vida quotidiana. Les parelles cristianes tenen també un deure missioner i un deure d'ajuda envers les altres parelles, a les quals desitgen legítimament comunicar la seva experiència i manifestar que Crist és la font de tota vida conjugal. «Així ve a inserir-se en el marc ampli de la vocació dels laics una nova i molt remarcable forma de l'apostolat del semblant per al semblant; són les mateixes llars les que es fan apòstols i guies d'altres llars (Pau VI, *Humanæ vitæ*, § 26). [...]

Renovats sense parar pel diàleg de l'amor que permet relacions de qualitat, els cònjuges aprenen a viure en la pau i en l'alegria, i a exercir plenament les seves responsabilitats d'esposos i de pares (cf. *Evangelium vitæ*, § 92). Això constitueix un testimoni eloqüent, sobretot, per als fills.

L'educació dels joves passa a la vegada per l'exemple donat d'un amor serè i vencedor de dificultats, i per nombrosos ensenyaments que poden ser dispensats quotidianament. En un món que té tendència a oblidar el paper de la família, falta recordar sense parar la importància de la llar per als fills. A través d'una vida familiar càlida i oberta a cadascú, els joves poden franquejar les diferents etapes de la seva maduració humana i espiritual. Com a lloc important de l'apostolat, «per tal que la força de l'Evangeli brilli en la vida familiar» (*Lumen gentium*, § 36) i, per ella, en el món, les famílies han de ser també conscients de la seva part especial de responsabilitat en el despertament de les vocacions i en la formació dels joves que pensen en el sacerdoci o en la vida religiosa (cf. *Pastores dabo vobis*, § 68; *Vita consecrata*, § 107).

La meva pregària s'uneix també a totes les llars i les famílies que coneixen la prova i que fan múltiples esforços per salvar el vincle que els uneix i per educar els seus fills; que puguin trobar en l'Església parelles properes a elles per ajudar-les! Tanmateix, confio al Senyor els qui estan separats, divorciats o divorciats casats de nou. Tot acollint en la fe la concepció autèntica del matrimoni ensenyada per l'Església, que acceptin de continuar la seva vida cristiana en el si de la comunitat, per al seu creixement espiritual, cultivant un esperit de perdó i de penitència, i d'exercir conjuntament responsabilitats familiars, en particular l'educació dels fills (cf. *Familiaris consortio*, § 84).

Animo els preveres que estan disponibles per a ser consiliaris dels Equips de la Mare de Déu. Compleixen una missió sacerdotal eminent i, en l'amistat compartida, troben un dinamisme renovat per al seu ministeri. [...]

Que els Equips de la Mare de Déu puguin continuar amb confiança i humilitat els seus esforços, per tendir vers la perfecció cristiana en la vida conjugal i familiar!».

3. Descobrir la Paraula per canviar el cor

Perseverar en l'ensenyament rebut i anunciar l'Evangeli (2Tm 3, 14—4, 5).

B. PER AJUDAR-NOS A REFLEXIONAR DURANT EL MES

Interrogat sobre què pot aportar de més el matrimoni cristià al matrimoni pagà, i davant la crítica dels no creients envers els cristians que es consideren millors que els altres, el cardenal Danneels respon:

Figura 1:
Pietat de Miquel Àngel
Basílica de Sant Pere
de Roma

No és fàcil d'expressar ni d'explicar la comparació entre les dues concepcions i les dues maneres de viure la parella i la família. No és fàcil determinar quina és la més rica o la més profunda. Per què? Agafo un exemple, Miquel Àngel ha esculpit dues o tres *Pietat*: l'una es troba a Sant Pere, al Vaticà, que és d'una perfecció increïble: la figura de la Verge, els plecs del seu mantell, el rostre de Crist, rostre d'un Déu que mai no ha sofert, l'home més bell que es pugui imaginar; Miquel Àngel va acabar fins al detall aquesta imatge increïblement bella, hi ha una altra *Pietat* a Florència, on es veu el rostre de Josep d'Arimatea a penes sortit del marbre; Miquel Àngel no l'ha poguda acabar: el rostre de Crist a penes es reconeix, no està acabat, és rude. Però, quan sóc a Florença, davant d'aquesta *Pietat*, em pregunto: «Quina és la més bella, la inacabada o l'acabada?». Encara no m'he pogut decidir, però el que sé és que si Miquel Àngel hagués tingut temps, hauria fet la *Pietat* de Florència com la de Roma... perfecta.

El matrimoni pagà és la *Pietat* de Florència, que té el seu encís extraordinari. Hi ha parelles paganes molt belles, fins i tot en llocs del món on el cristianisme mai no ha arribat. Però el que sé és que, si se'ls mostrés la *Pietat* de Roma, dirien: «Nosaltres voldríem ser com ella». Per tant, no dic que no hi hagi bellesa en "l'espiritualitat" profana. Pensem aquí, entre nosaltres, persones casades que no practiquen, o que no són batejades o que a penes creuen. No puc dir que el que viuen sigui negatiu, però em dic «és la *Pietat* de Florència». Quan parlo del matrimoni cristià, penso en la *Pietat* de Roma, perquè crec que a l'interior de la *Pietat* de Florència hi ha una dinàmica que ha estat aturada. Si aquesta dinàmica s'hagués pogut prolongar, hauria arribat al matrimoni cristià. Només trobo una expressió: el matrimoni cristià és l'acabament d'un esbós que Déu ha creat en el matrimoni no cristià.

Us adonareu com n'és, de difícil, de parlar de dues belles completament diferents i com n'és, de fals, de dir que l'una és el pecat pur i l'altra la gràcia pura. Tot plegat té molts més matisos.⁴⁷

Figura 2:
Pietat de Miquel Àngel
Florència

⁴⁷ Col·loqui sobre la sacramentalitat del matrimoni organitzat pel Consell Interdiocesà belga de Pastoral Familiar, Louvain-la-Neuve, abril de 1989.

L'amor és un foc que crema sense que se'l vegi...,
és un dolor que destrueix sense fer mal.

CAMOENS, poeta portuguès

Proposta per a un deure d'asseure's

- ◆ Segons la imatge de les dues *Pietat* de Miquel Àngel, ens podríem interrogar sobre allò que, en la nostra vida conjugal, és sempre amagat com a l'esbós de Florència. Com podem, en parella, progressar, ajudar-nos l'un a l'altre a progressar vers la santedat a la qual som cridats?
- ◆ Sense fer judicis, podríem trobar junts les bel·leses de la vida conjugal d'alguna parella entre els nostres fills o coneguts, que no són casats cristianament o que no viuen cristianament la seva vida de parella. Com podem conduir-les, com a parella cristiana, a descobrir la plena dimensió cristiana de matrimoni?

Suggeriments per donar-se una regla de vida

- ◆ Reveure i fer el punt sobre la regla de vida del mes precedent.

C. REUNIR-SE PER COMPARTIR I COMPENDRE

Vegeu l'apartat C del capítol primer, p. 27..

Notes

TEXT DE PREGÀRIA

Benedicció nupcial

Senyor, Déu nostre,
Creador de l'univers i de tot el que viu,
has fet l'home i la dona a la teva semblança;
i, perquè siguin associats a la teva obra d'amor,
els has donat un cor capaç d'estimar.

Has volgut que avui, en aquesta església,
N i N. uneixin la seva vida.
Ara vols que construeixin la seva llar,
que mirin d'estimar-se cada dia més
i segueixin l'exemple de Crist,
que va estimar la humanitat fins a morir en una creu.

Que el seu amor, semblant al teu, Senyor,
esdevingui una font de vida,
que els faci atents a les crides dels seus germans
i que la seva llar sigui oberta als altres.

Que eduquin en la fidelitat de l'Evangeli
els infants que naixeran del seu amor;
que, per damunt de totes les coses,
busquin el Regne de Déu i la seva justícia;
que siguin útils al món on viuen.

Que, recolzant-se en el seu amor i en l'amor de Crist,
participin activament
en la construcció d'un món més just i fratern
i siguin així fidels a la seva vocació de persones humanes i de cristians.⁴⁸

⁴⁸ Cf. *Ritual per a la celebració del matrimoni*.

Bibliografia⁴⁹

- CONCILI VATICÀ II: *Lumen gentium (Constitució dogmàtica sobre l'Església)* [21 nov. 1964].
- CONCILI VATICÀ II: *Gaudium et spes (Constitució pastoral sobre l'Església en el món actual)* [7 des. 1965], Claret, 1993.
- PAU VI: *Humanæ vitæ, encíclica sobre la regulació de naixements* [1968].
- PAU VI: *Evangelii nuntiandi, (L'evangelització en el món contemporani), exhortació apostòlica* [8 des. 1975].
- JOAN PAU II, *Familiaris consortio (La missió de la família cristiana en el món d'avui), exhortació apostòlica* [22 nov. 1981].
- Carta dels Equips, suplement: «Sempre a punt per donar compte de la nostra esperança», 1985.
- JOAN PAU II: *Christifideles laici (Vocació i missió dels laics), exhortació apostòlica postsinodal* [30 des. 1988]. Barcelona, Claret, 1989 (Documents del Magisteri; 8).
- JOAN PAU II: *Redemptoris missio, (La missió del Redemptor), carta encíclica* [7 des. 1990].
- Catecisme de l'Església catòlica, Coeditors Catalans del Catecisme.*
- JOAN PAU II, *Evangelium vitæ (El valor i el caràcter inviolable de la vida humana), carta encíclica* [25 març 1995].
- MATTHEEUWS, A., S.I., «Les sagrament de mariage», a *Nouvelle Revue Théologique*, tome 121, no 4 (oct.-déc. 1999).
- JOAN PAU II, *Novo millennio ineunte, (A l'inici del nou mil·lenni), carta apostòlica*, Barcelona, Claret, 2001 (Documents del Magisteri; 37).
- MERIZALDE, Sylvia i Andrés, intervenció de la llar responsable de la superregió Hispano-americana, al Collège ERI-SR a Dickinson (EUA), [jul. 2001].
- MOURA SOARES, Maria Berta i José, intervenció de la llar responsable de la superregió Portugal, al Collège ERI-SR a Dickinson (EUA), [jul. 2001].
- VOLPINI, Maria Carla i Carlo, intervenció de la llar responsable de la superregió Itàlia, al Collège ERI-SR a Dickinson (EUA), [jul. 2001].
- JOAN PAU II: *Homília en la beatificació dels esposos Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi, diumenge, 21 octubre 2001.*
- DANNEELS, Godfried: *Cristians, millors o diferent?, missatge de Nadal 2001.*
- Jesús, fill de Marie*, collection La Bible en bandes dessinées, Éditorial Univers-Media.
- La saviesa de Joan Pau II.*

⁴⁹ Aquesta bibliografia és donada per ordre cronològic i a títol indicatiu. Convidem cada país a proposar als seus equipers una bibliografia ben adaptada a la situació del seu país.